

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, syysk. 26 - Wed. Sept. 26, 1990

FINNISH AMERICAN WEEKLY

86 vuosikerta Vol. LXXXVI No. 38

45 cents

Suomalaisilla 600 milj. markan saatavat Irakista

Irakin kriisin pitkittyminen merkitsee pahimmassa tapauksessa 600 miljoonan markan laskua suomalaisyritysten hankkeita taanneelle Valtiontakuukeskukselle.

Pelkästään tänä vuonna Irakin ylivelkaantuminen ja maksuhaluttomuus on merkinnyt valtiolliselle takaajalle yli 30 miljoonan markan menoerää.

Saatavia on erääntynyt niin rakennusalan hankkeista kuin paperin- ja sahatavaran toimituksistakin.

Valtiontakuukeskuksen kansainvälistä toimintaa ja maatutkimusta johtavan Eero Timosen mukaan takuu Irakiin suuntautuville hankkeille lopetettiin jo tämän vuoden alussa, kun maan ylivelkaantumisen merkit alkoivat näkyä myös Suomessa.

Yhteydet Irakiin katkaistiin täysin YK:n asetettua Kuwaitin vallanneen maan talousartoon elokuussa.

Valtiontakuukeskuksella on jo nyt 74 miljoonan markan avoimet saatavat Irakista. Pelkästään tänä vuonna Valtiontakuukeskus on korvannut suomalaisyrityksille yli 30 miljoonan markan saatavat.

**Irakilainen
Wärtsilä-Marine**

Kaiken kaikkiaan Valtion jatkuu sivulla 14

1980-luvun alkupuolen suomalaisten teollisuushankkeiden saatavat ovat osin edelleen auki.

Eino A. Tofferi poissa

FITCHBURG, MA - Eino A. Tofferi, former president of Workers' Credit Union, died on Sept. 20 in Burbank Hospital after a long battle with pancreatic cancer. He was 80 years old.

Eino Abram Tofferi was born in Fitchburg on Sept. 12, 1910, the ninth child of Abram and S. Mari (Kujanen) Tofferi.

He attended local public schools, graduating from Fitchburg High School in 1927.

His high school year book notes that Tofferi was "on a basketball team outside of school."

This basketball team was, of course, that of the Reipas Athletic Club. Tofferi was an ardent member of the club. He rose to leadership in the club, serving as its president.

In track and field events, Tofferi participated in shotput, discus and the hammer throw.

An article in the September 8, 1933, issue of the *Spectator* reports on his performance at a meet of the Workers' Amateur Athletic Association (WAAA):

"Most brilliant of the athletes was Eino Tofferi, local boy, who successfully defended his discus title with a throw of 132 feet, set a new distance for the hammer throw by heaving that ball and chain 155 feet.

"Not stopping here, he added another title to his belt when he put the 16-pound shot 43 feet to defeat Hugo Erickson, Fitchburg High School track coach and title holder for 10 successive years."

Tofferi was active in the WAAA and his responsibilities included serving as editor of the association's short-lived sports monthly *The Beacon*.

Turn to TOFFERI page 8

Eino A. Tofferi

FITCHBURG, MA - Eino A. Tofferi, Workers' Credit Unionin entinen presidentti, kuoli syysk. 20. p:nä Burbankin sairaalassa haimasyövän murtamana. Hän oli kuollessaan 80-vuotias.

Eino Abram Tofferi oli syntynyt syysk. 12, 1910 Fitchburgissa Abram ja S. Mari (Kujanen) Tofferin yhdeksäntenä lapsena.

Hän kävi paikallisia kouluja saaden päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista 1927.

Koulun vuosikirja mainitsee Tofferin pelanneen pesäpalloa koulun ulkopuolisessa urheiluseurassa.

Kyseinen seura oli tietenkin urheiluseura Reipas. Tofferi oli seuran innokas jäsen toimien myös sen presidenttinä.

Kenttä- ja rataurheilukilpailuissa Tofferi heitti kuulaa, kiekkoa ja moukaria.

Spectator julkaisun syysk. 8, 1933 numero raportoi hänen voimannäytöstään Workers' Amateur Athletic Association (WAAA) kilpailuissa

näin:

"Loistavin urheilija oli Eino Tofferi, paikallinen poika, joka onnistui edelleen pitämään kiekonheiton ennätyksen omanaan 132 jalan heitolla, ja teki uuden moukarinheiton ennätyksen paikkaamalla pallon ketjuineen 155 jalan etäisyydelle.

"Eikä tässä kaikki, ennästyksen lista senkun kasvoi hänen työntäessään 16-paunan kuulaa 43 jalkaa voittaen Hugo Ericksonin, Fitchburg High Schoolin valmentajan, joka oli pitänyt ennätystä hallussaan 10 peräkkäistä vuotta."

Tofferi osallistui aktiivisesti WAAA:n toimintaan ja vastasi muun muassa järjestön lyhytikäisen kuukausijulkaisun *Beaconin* toimittamisesta.

Tofferin johdolla WAAA:n 6-miehinen joukkue matkasi Suomeen osallistuakseen Työväen Urheiluliiton toiseen liittojuhlaan.

Matka oli ainutlaatuinen elämänsä 23-vuotiaalle Tofferille. jatkuu sivulla 5

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-10

- Finnish economy facing period of slower expansion
- Celebration of Finnish women's art planned for 1994
- Your options for supporting Finnish heritage
Opinion by Kalevi A. Olkio

Sisäsivuilla:

- Connecticut & New York sivu 4
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Eino A. Tofferin muistotilaisuus pidetään sunnuntaina, lokakuun 7. päivänä klo 2 iltapäivällä Saiman Puistossa, Scott Rd., Fitchburg.

A public memorial service for Eino A. Tofferi will be held Sunday, October 7, at 2 p.m. at Saima Park, Scott Rd., Fitchburg.

Turvattu tulevaisuus maapallon lapsille

Juuri alkaneen Yhdistyneiden Kansakuntien tämänvuotisen yleiskokouksen yhteydessä järjestetään erillinen lasten elinolosuhteita tarkasteleva huippukokous. Suomea tässä yli 70 valtion päättäjän kaksipäiväisessä kokouksessa edustaa pääministeri Harri Holkeri.

Lasten huippukokouksen pyrkimyksenä on saada kansalliset päättäjät keskittymään lasten terveydenhoitoon, koulutukseen ja muihin tarpeisiin. Lapset ovat yleensä saaneet jäädä takalalle valtioitten johtohenkilöitten kokoontuessa huippukokouksiinsa keskustelemaan maailman tilanteesta. Heidän aikansa on vihdoinkin koittanut.

Kylmän sodan päättymisen myötä vapautuvat määrärahat tulisi käyttää miljoonien nälänhädässä tai muuten ala-arvoisissa olosuhteissa elävien lasten auttamiseksi.

Viikottain noin neljännesmiljoona lasta kuolee nykyisen lääketieteen avulla helposti ehkäistäviin tauteihin. Päivittäin lähes 8,000 lasta menettää henkensä tuhkarakoon, hinkuyskään tai jäykkäkouristukseen - kaikki yksinkertaisin rokotuksin ehkäistäviä sairauksia. Toiset 7,000 lasta kuolee ripulin aiheuttamaan kuivettumiseen. Antibiootein taltutettavaan keuhkokuumeeseen kuolee 6,000 lasta päivittäin.

Lisäksi on monia lapsia, jotka välttyvät kyseisiltä taudeilta, mutta joutuvat elämään kehnoissa olosuhteissa. Seurauksena on vajaanaravitseminen, mikä puolestaan johtaa huonoon fyysiseen ja henkiseen yleiskuntoon. Koulutusmahdollisuudet ovat lähes mitättömät. Paremmista elinolosuhteista ei juuri ole toivoa, on syntynyt kierre, mikä usein etenee sukupolvesta toiseen.

Maapallomme päättäjillä on mahtia estää lasten kuolemat, lasten pahoinpitely, lasten sairaudet ja lasten nälänhätä. He kykenevät myös takaamaan sen, että kaikilla lapsilla on tilaisuus käydä koulua ja nauttia ravintoa, mikä takaa normaalin henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin.

Aika vähissä maailman kolmanneksi harvinaisimmalla eläimellä

Saimaannorppa sittenkin sukupuuttoon

Saimaannorppa kuolee sittenkin sukupuuttoon

Ainakin siitä on toiveita, sillä tutkijat vaikuttavat masentuneilta, vuosikymmen ponnistelut ja suojeluun upotetut tuhatlappuset eivät ole tuottaneet toivottua tulosta.

Tosin mutkia on vielä matkassa. Tilastot näyttävät, että vielä vuonna 2010 saimaannorppia olisi jäljellä nykyinen määrä, noin 150 - 160 yksilöä. Huonoimmassa tapauksessa parikymmentä vähemmän.

Joka tapauksessa saimaannorppa säilyttäneen kolumbian sijansa maailman kaikkein harvinaisimpien eläinten listalla. Edellä listalla ovat ainostaan kaliforniankondori ja jaavansarvikuono.

Toivoa kannan lopullisesta romahtamisesta on joka tapauksessa.

Rantarakentaminen on pääsemässä täyteen vauhtiin norpan tärkeimmillä pesimäalueilla, minne kaavaillaan stressaantuneille kaupunkilaisille ja Euroopasta vyöryville turistimassoille tuhansien lomamökkien paratiiseja.

Tällä hetkellä Saimaalla on vireillä kymmenen projektia, jotka toisivat vähintään 3,500 mökkiä saimaannorpan suosiin maisemiin.

Enso Oy aloittaa varovasti, vain 700 loma-asuntoa Taipalsaaren osayleiskaavaan.

Huomattavasti paremmaksi pistää Puumalan kunta, joka on teettänyt laskelman 1,500 lomamökistä Lietveden yleissuunnitelmaan.

Aivan samaan ei yllä Savonlinnan yleisosakaavaan Pihlavedelle tungetut 1,000 lomamökkiä, joita kaavaillaan kansallispuistoksi suunnitellulle alueelle.

Tehorakentamiseksi parhaimmillaan voisi sen sijaan luonnehtia Mustaniemen jättilomakylähanketta Kangaslamelle. Sitä paitsi kyläpa-

hasen vaikutukset heijastuisivat varmasti Joutenveden norppien lisääntymisalueelle sekä Linnasaaren ja Koloveden kansallispuistoihin.

Myös Rääkkylä haluaa osallistua rakentamiskuumeseen. Vuonien seutukavassa suojeltavaksi osoitetulle alueelle puuhataan myös lomakylää - keskelle Pohjois-Saimaan norppien viimeistä lisääntymisaluetta.

Tällä hetkellä meillä tutkijoilla menee 80 prosenttia ajasta kaava-asioiden selvittämiseen, kertoi suomi norppatutkija Tero Sipilä tilannetta Mikkelissä, maaliskuussa järjestetyssä WWF:n saimaahyljetöryhmän 10-vuosiseminaarissa.

Superverkot verottavat aikuisiakin

Kalastuskuntien vapaaehtoiset kalastusrajoitukset ovat puolestaan parantaneet norpan pesintämahdollisuuksia.

Vielä vuonna 1979 vasta-syntyneistä 22 kuutista peräti 16 hukkui kalastajien pyydyk-

siin. Sen jälkeen pyydyksiin hukkuneiden kuuttien määrä on romahtanut, viime keväänä vain neljä karvatursua tukehtui pyydyksissä. Nykyisin kalastusta rajoitetaan jo 161 neliökilometrin kokoisella vesialueella.

Monet kalastuskunnat ovat vapaaehtoisesti suostuneet kalastusrajoituksiin keväisin avoveden aikaan, jolloin kuutit kuolevat, jos ovat kuollakseen.

Tosin kalastusrajoituksista on vain väliaikaista hyötyä, sillä markkinoille on ilmestynyt tehokas norpantappoväline.

Uudet superverkot tappavat niin kuutit kuin aikuisetkin norpat. Kestävästä materiaalista valmistetut verkot pyytävät kalaa ja norppia tehokkaasti ympäri vuoden. Edes aikuinen norppa ei selviä pak-sulankaisista ja riimutetuista verkoista, jotka on valmistettu nailonista. Onneksi yhä harvempi kalastaja käyttää luonnonmateriaaleista valmistettuja verkkoja, joista aikuiset pystyisivät pyristelemään irti. Kuutit sentään kuolivat niihin.

Tehokkailla verkoilla pyydetään lähinnä Saimaaseen istutettuja taimenia. Taimenet on istutettu korvaamaan norppien ns. kalastuselinkeinoille aiheuttamia vahinkoja. Nyt verkot pyytävät sekä taimenia että norppia.

Parempi toki näin, kuin että kalastajille maksettaisiin rahassa korvauksia, eikä istutettaisi taimenta.

Myrkyt tappavat pitkään

Saimaan sinisiin aaltoihin sekoittuneet ympäristömyrkyt ovat pitkään pitäneet jatktoa seuraavalla sivulla

Nimipäivät

Lokakuun 3 p., Raimo
Lokakuun 4 p., Salla, Saija
Lokakuun 5 p., Inkeri, Inka
Lokakuun 6 p., Roine
Lokakuun 7 p., Pirkko,
Pirjo Piritta, Birgitta
Lokakuun 8 p., Hilja
Lokakuun 9 p., Ilona

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaja, P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1990: Yhteensä \$7,646.62

Eino A. Tofferin muistolle

Arno & Ellen Hangas, Lunenburg, MA \$25.00
Lily M. Huhtala, Fitchburg, MA \$5.00
Marita Cauthen, Royalston, MA \$10.00
Ina D. Hansen, Fitchburg, MA \$10.00
Jonathan Ratila, Fitchburg, MA \$25.00
Thelma & Jeff Kaanta, Fitchburg, MA \$10.00
Irma & Pentti Laine, Lunenburg, MA \$10.00

Rakkaan äitinsä Lyyli E. Rantalan muistolle

Eva Hirvi, Pentti Rantala, Aake Rantala
Paxton, MA \$50.00

Syracuse, NY:ssä asuneen ja Quincyssa kasvaneen

Julia Johnsonin muistolle
Impi Saloma, South Weymouth, MA \$10.00

Esther Silvosen muistolle

Anna Laasanen, Westminster, MA \$5.00

Helen Pizarukin muistolle

Aili & William Luoma, Herbster, WI \$10.00

Arthur W. Wikmanin muistolle

Anna Wikman, South Yarmouth, MA \$25.00

Miina Rasanen, Bronx, NY \$10.00

Kiitos lahjoittajille!

SAIMAANNORPPA ... jatkoa edellisluvulta

taa kurissa. Vaikka tapporaha osoittautuikin kaikista tällä vuosisadalla yritetyistä keinoista tehokkaimmaksi, ei ympäristömyrkyjenkään merkitystä pidä vähätellä.

Saimaasta löytyy sekä PCB-yhdisteitä, DDT:tä että elohopeaa kohtuullisia määriä.

Myrkyissä ainakin elohopean epäillään edelleen olevan syytä yksittäisiin poikaskuolemiin. Saimaan elohopeamäärät ovat pysyneet sentään korkeammalla kuin Itämeressä.

Likaiseksi luonnehditussa Etelä-Saimaan vedessä PCB-yhdisteitä löytyy vielä 90 mikrogrammaa grammassa ja DDT:täkin 60 mikrogrammaa.

Saimaannorpan tarhauskokeiluissa tutkijat ovat onnistuneet vähentämään Suleviksi ristityn norpan elohopeapitoisuuksia seleeniruokinnan avulla. Pitkällä aikavälillä on mahdollista, että vapaana uiskentelevat norpat tulevat myös saamaan seleeniä suoraan Saimaasta; onhan ainetta lisätty viime aikoina suoraan pellolle kansalaisten seleenimäärien kohottamiseksi.

Isompia myrkkymääriä voi odotella Saimaan syväväylää pitkin luovivista aluksista, joiden lastina usein on öljyä tai myrkkymekanismia.

Tänä talvena syväväylää pidettiin ensimmäistä kertaa auki koko talven, aiempina vuosina norpanystävät saivat pidettyä liikenteen loitolla kriittisten talvikausien ajan.

-Toivottavasti päätöstä väylän pysyvistä auki pitamisestä ei tehdä, toivoi tutkija Sipilä.

Kammareiden katot romahtavat

Moottorikelkailijat häiritsevät keväthäillä tehokkaasti saimaannorpan pesimärauhaa. Norppa ei tykkää rauhahäiritsejästä pesäkuopassaan, joka poikkeuksesta sijaitsee aivan vesirajassa, rantaviivaan syntyneessä lumikivessä.

Suomen lakikokeilut ovat ympäröydessään antaneet vertaansa vailla olevat mahdollisuudet kelkkailijoille rymytä missä vain mieli tekee.

Periaatteessa kelkkailu on kiellettyä toisen maalla, mutta pykäläviidakosta puuttuu rangaistuspykälä, joka estäisi kelkkailun käytännössä.

Muutosta tilanteeseen odotellaan joskus tulevaisuudessa, kun maastoliikennelaki muuttaa tilanteen, jos muuttuu.

Vaikka saimaannorpan pesiä on tosi harvakseltaan Saimaan mutkaisella rantaviivalla, ovat moottorikelkailijat onnistuneesti paikallistaneet ainakin ne, joissa pesintää on yritetty. Papukaijamerkki pitäisi antaa sille moottorikelkailijalle, joka pari talvea sitten onnistui tipahtamaan suoraan norpanpesään.

Saimaannorpan romahtanut talvipesiä Haukivedellä huhtikuussa. Norppa pesii Saimaalla aivan rantaviivan tuntumassa, lumikivessä hautautuneella kalliolla.

Syyttäjä ei syytä

Vieläpä suomalainen oikeuskäytäntökin on kääntänyt selkänsä saimaannorppille. Koloveden ja Linnavuoren kansallispuistoissa juokse-

laan, moottoripyöräilijät käyttävät jäistä kenttää harjoitusalueena, moottorikelkailijat ajelevat edesvastuuttomasti norppien lumipesien yli.

Poliisi on useaan otteeseen napannut kiusantekijöitä kiinni, mutta minkäänlaisia tuomioita ei ole annettu. Miksi?

Syyttäjä ei ole pitänyt tapauksia syytteen nostamisen arvoisina.

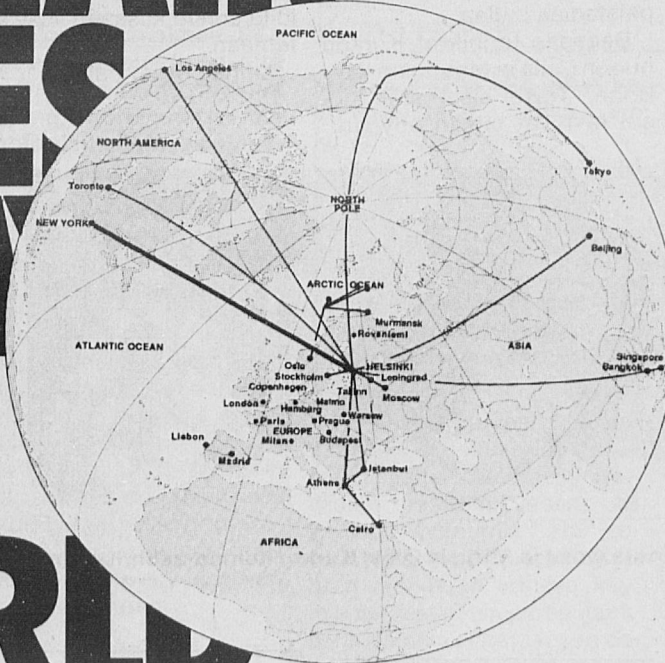
Ongelmana ovat ihmiset ja luutuneet asenteet. Vieläkin liian monen ihmisen silmissä norppa on vain yksi eläin muiden joukossa, jos ei vahinkoeläin, niin tarpeeton kumma-

jainen joka tapauksessa.

- Sen verran tärkeästä asiasta on kysymys, että saimaannorpan pitäisi saada selkeä lain suoja, sanoo Savonlinnan liikkuvan poliisin komennuskunnan päällikkö Sulo Vilska.

Eeva-Kaisa Ahtiainen
(Demari)

FINNAIR GIVES AWAY THE WORLD

FINNAIR is pleased to announce that Business Class passengers can now earn four times actual mileage when traveling to Finland, Europe and the Far East:

For a limited time only (actually until 11/30/90), Finnair is going to be awarding a bonus of double mileage to all members of the Finnair Frequent Traveler Plan.

Up to 4 times actual miles flown.

*Coach passengers will receive double actual mileage flown and Business Class passengers will receive 4 times actual mileage.

10,000 mile enrollment bonus.

If you're not a member of the Finnair Frequent Traveler Plan, during this promotion, join when you fly and receive a double sign-up bonus of 10,000 miles.

Earn free travel with as few as 50,000 miles.

The Finnair Frequent Traveler Plan is one of the most generous in the business. Awards begin with only 10,000 miles, and you can earn a free roundtrip Coach/Tourist Class ticket to Finland after accumulating just 50,000 miles.

With double mileage and the sign-up bonus, travel Finnair Business Class roundtrip to Beijing, Bangkok, or Singapore, and you can earn over 80,000 FFTP miles...enough for a free roundtrip Business Class ticket from New York to Helsinki.

So, the next time you go to Finland, Scandinavia, or beyond to the Soviet Union, Eastern and Central Europe or the Far East, go with Finnair, the shortcut to the East.

For reservations or more information, call your travel agent or Finnair, 800-950-5000.

FINNAIR
Uncommon Concern for the Individual

Destination	One Way Miles (NY)	Double Miles	Quadruple Miles	Roundtrip Quadruple	Destination	One Way Miles (NY)	Double Miles	Quadruple Miles	Roundtrip Quadruple
Helsinki	3,800	7,600	15,200	30,400	Munich	4,800	9,600	19,200	38,400
Copenhagen	4,300	8,600	17,200	34,400	Prague	4,800	9,600	19,200	38,400
Oslo	4,300	8,600	17,200	34,400	Vienna	4,800	9,600	19,200	38,400
Stockholm	4,300	8,600	17,200	34,400	Warsaw	4,800	9,600	19,200	38,400
Leningrad	4,300	8,600	17,200	34,400	Athens	5,300	10,600	21,200	42,400
Moscow	4,300	8,600	17,200	34,400	Cairo	5,300	10,600	21,200	42,400
Tallinn	4,300	8,600	17,200	34,400	Istanbul	5,300	10,600	21,200	42,400
Berlin	4,800	9,600	19,200	38,400	Bangkok	9,800	19,600	39,200	78,400
Budapest	4,800	9,600	19,200	38,400	Beijing	9,800	19,600	39,200	78,400
Hamburg	4,800	9,600	19,200	38,400	Singapore	9,800	19,600	39,200	78,400
London	4,800	9,600	19,200	38,400	Tokyo	9,800	19,600	39,200	78,400

Helvi Lindell levähdystauoilla mielituolissaan.

Alku toinen on Brooklynin Finntownin ensimmäisiä osuustaloja.

Osuustaloajatus syntyi Brooklynin Finntownissa

Brooklyn, NY:n Finntownissa vuosia asunut Raivaajan tilaaja Helvi Lindell tarjoutui ystävällisesti antamaan yösijan Raivaajan päätoimittajalle hänen lupautuessaan tuomariksi Imatra Haalilla äs-

kettäin pidettyihin kauneuskilpailuihin.

Forssalainen Lindell saapui aikanaan Amerikkoihin "New Yorkin piikapaikkoihin", kuten hän itse asian ilmaisi. Siellä hän sitten tapasi elämänkump-

paninsa hämäläisen konemestari Kalle Lindellin. Hänen kuolemastaan on nyt kulunut 14 vuotta.

Lindellin poika perheineen (kaksi lapsenlasta) asuu myös New Yorkin alueella, Staten

Islandilla.

"Hänen poikansa meni juuri naimisiin kaksi viikkoa sitten", Lindell kertoi.

Lindell asuu Finntownin sydämessä 8. Avenuen varrella suomalaisten vuosisadan alkupuoliskolla rakennuttamassa Alku 2-osuustalossa. Summerkilpeä tarkasteltaessa joukosta löytyi vielä useita suomalaisnimiä, vaikka joukkoon on jo ehtinyt eksiä "kielisiäkin".

Brooklynin Finntownin historiikin kirjoittaja Esko Tommola kertoo New Yorkin suomalaisten olleen tien avaajia kerrostalojen osuustoimintahankkeessa.

Tommolan mukaan alustava keskustelu asiasta käytiin tietyvästi vuonna 1915, jolloin hankkeesta pantiin toimeen tiedustelu. Mukaan ilmoittautui kaikkiaan 16 perhettä. Siksi päätettiin rakentaa 16-perheen talo, jokaisel-

le osakkaalle neljän huoneen ja keittiön asunto.

Finntownin ensimmäinen osuustalo sai nimekseen Alku 1. Rakentaminen lähti ripeästi alkuun, asukkaat pääsivät muuttamaan taloonsa jo vuoden 1916 joulukuussa.

Vuoden 1917 helmikuussa olivat jo seuraavan osuustalon piirustukset ja paperit valmiina. Tontti oli Alku ykkösen vieressä ja nimeksi annettiin Alku toinen.

Sunset puiston lähistöön jatkuu sivulla 13

Hääpäiväjuhla Aura Haalilla

VOLUNTOWN, CT - Lauan-taina 15 pv. syyskuuta kerääntyi Aura Haalille suuri joukko ystäviä ja sukulaisia viettämään Mirja ja Olavi Kurkon 40-vuotis- ja Maija ja Paul Maunulan 35-vuotishääpäivää.

Sisarusten merkkipäivät saivat lankeamaan perätyksen 9:säs ja 10:nes päivä syyskuuta.

Pöydät oli katettu valkoisin kangasliinoin ja kukkasin hääparien vastaanottaessa vieraitaan, joita oli saapunut läheltä ja kaukaa.

Keskimmäinen sisar Leena tutustutti hääparien elämäntä ja Karjalasta runomittalla

nykypäivään asti ja lopuksi nosti maljan eläköönhuudoin hääparien kunniaksi.

Toinen malja nostettiin Werner Wiskarin esimerkillä Fifth Avenue Haalin muistolle. Siellä Mirja ja Olavi, Maija ja Paul ensi kertaa tapasivat toisensa.

Hanslinin Caterin Service tarjosi maukkaan kinkkuaterian kaikkine herkuineen, lisäksi Leena siskon paistamat karjalanpiirakat. Kahvin kera tarjottiin Mirjan ja Maijan itse paistamaa pullaa.

Baarissa tarjoilivat Kurkon nuorin Leila ja Maunulan vävy Brian. Toiset sisarusten lapset täyttivät pitkän pöydän.

Olipa kolme lasten lastakin joutunut mukaan.

Juhlan kohokohtana oli Anja Marttiin tekemän ihanan hääkakun leikkaaminen. Sitä hääparit syöttivät toisilleen traditionaaliseen tapaan Stromholmin musiikin ja laulun johdolla.

Tanssimusiikki alkoi välittömästi aterian jälkeen Bert Stromholmin ja Dennis Andersonin tahdilla ja Aatos Autio, joka ei koskaan väsy laulamaan, lauloi lemmentauluja, joita emme koskaan väsy kuulemaan.

Onnea eteenpäin!

L.K.

Hääparit, Paul ja Maija Maunula (vas.) ja Mirja ja Olavi Kurko, kunnia-asemissaan.

Kuva: Leena Kokk

DANIELSON OIL CO.
ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping
Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

Imatra Seura
740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426
Veikko Laiho, puh.joht.
SAUNA TILAUKSESTA

Sanomalehti
aina ajan tasalla

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May
593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590
GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

**Suomen
Pääkonsulinvirasto**
380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus
Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

Kansallisseura
Imatran
Puolivuosikokous
Sunnuntaina, lokak. 7. p:nä
klo 2 iltapäivällä

Kaikki jäsenet toivotetaan tervetulleiksi

Imatra Hall
740 40th Street Brooklyn, NY 11232
Kokouksen jälkeen kahvitarjoilu
Jäsensihteeri Nestor Raikkonen

**The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes**
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Central Village
Tel. 774-3284 Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.
FUNERAL DIRECTORS
5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

Floridan kuulumisia

Pieni katsaus

Suomen teatteri kesään

Käydessäni joka kesä Suomessa olen tutustunut siellä myös kesäteattereiden antiin. Tämän kesän mieleenpainuvammaksi jäi Tampereen Pyynikin teatterin esittämä "Puolimatka pulassa" näytelmä.

Se on virolaisen perinteisen kansankomedian mestarin Hugo Raudsepin kirjoittama. Tämä näytelmä on ollut kielletty Virossa aivan näihin päiviin asti. Viime aikojen tapahtumat Neuvostoliitossa ovat tehneet siitä juuri nyt erittäin ajankohtaisen.

Hiljattain näytelmä sai kan-
taesityksensä Virossa ja Pyynikin kesäteatteri on tietävästi toinen teatteri maailmassa, joka liitti sen ohjelmistonsa.

Näytelmän tapahtumat on sijoitettu 1930-luvulle. Tyyli-

tään se on rehevää kansankomedialla, mutta siihen sisältyy myös vertauskuvallisuutta itsenäisen Viron asemasta 30-luvulla, jolloin se oli Neuvostoliiton ja kansallis-sosialistisen Saksan puristuksessa.

Näytelmä on riemukas komedia kahden mahtavan talon välissä olevasta Puolimatkan torpparitilasta ja sitä viljelevästä isännästä tyttäriin.

Naapuritalojen isännät, jotka edustavat toisilleen täysin vastakkaisia elämäntapoja ja katsomuksia, käyvät yhteen kärkeä Puolimatkan maasta, jonka kumpikin haluaa liittää omiin tiloihinsa.

Näytelmä päättyy siihen kauniiseen George Otsin laulamaan "Saaren maa" valssiin, jossa sanat menevät jotenkin tähän tapaan: "Keinutat, liidätät, pellava päättää, mut kos-

kaan et häntä sä omaksi saa". jne. Vasta tuota näytelmää seurattessa meille katsojille selvisi, että tuo pellavapää tarkoittaa Viroa.

Dramaattisista yhteyksistään huolimatta "Puolimatka pulassa" on kansankomedialla hauskimillaan. Niin että jos menette Tampereelle, niin käykää ihmeessä Pyynikin kesäteatterissa, sillä jo pelkästään pyörivä näyttämö ympärillä olevine upeine maisemineen on katsomisen arvoinen ja näytelmät on yleensä hyvällä maulla valittu tyydyttämään vaativampaakin katsojakuntaa.

Toinen kansankomedia esitettiin Savo-Karjalassa Luikonlahden kesäteatterissa. Näytelmä "Nurkkatanssi", kirjoittanut Eero Silvasti. Tämä näytelmä vei meidät sota-ajan muistoihin.

Ne, joiden muisti ylsi 50 vuoden taa, saivat verestää muistojaan ja me nuoremmat saimme muistella millaista oli elää ennen rockia, televisiota ja videon väkivaltaa.

Mustanpörssin kauppa kuokoisti ja desantteja pelattiin, sillä kuka tahansa kulkija saattoi olla vieraan vallan asialla. Muistui mieleen myös, että pulaa oli niin ruuasta kuin vaatteistakin ja kenkätilanne oli aivan surkea.

Kirjoja kyllä julkaistiin paperipulasta huolimatta ja niitä luettiin paljon. Radiosta tuli vain arvokasta ohjelmaa. Sen vuoksi ei ollutkaan ihme, että nuoret hakivat huvitusta salaa pidetyistä nurkkatansseista kramofonimusiikin säestyksellä.

Inhimillistähän se tietysti oli. Silloin pääsivät edes hiukan rentoutumaan myös lomalle päässeet rintamasoti-

Useinhan ne poliisit kävivät keskeyttämässä ja sakot tuli päälle. Sotaahan ei saisi romantisoida, mutta kyllä se romantiikka kukki nuorten sydämissä tykkien jylinästä huolimatta. Tällaisista aineksista oli "Nurkkatanssi" koottu. Näitä näytelmiä tarjosivat hyvää viihdettä, mutta myös syvää inhimillistä sanomaa.

Maila Andersson

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Syysk. 20, 1990

Yhteiselämän pelisääntöihin kuuluu molemminpuolinen suvaitsevaisuus, niin perheessä kuin tällaisissa isoisakin laitoksissa. Toisen ihmisen erilaisuutta ei ole myöskään aina helppoa hyväksyä, se on täällä todettu. Hyvällä tahdolla voidaan saada paljon aikaan.

Jälleen tuli kotiimme surusanomana, pitkäaikainen asukkaamme Katri Vesa kuoli syysk. 12. p:nä 85 vuoden ikäisenä. Muistotilaisuus oli perjantaina, 14. päivänä. Otamme osaa omaisten suruun.

Tämänviikon ilonaiheita oli

keskiviikon syntymäpäiväjuhla. Miriam ja Wesley Ketonen piristivät sankareitamme iloisilla esityksillä. Kiitos Teille.

Torstaina meillä oli asiaa ja ajanvietettä. Musiikista vastasi Bertha Penttilä. Perjantaina lauloimme hengellisiä lauluja, joita meille säästi ystävämme Karin Kahil.

Kiitämme sekä Auttavaisia käsiä että Ed Haapaa, Tenho Tamsia ym. avustajiamme tämänviikon avusta jälleen.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Bush puhui irakilaisille televisiossa

Irakin televisio esitti viime viikon sunnuntaina presidentti George Bushin Irakin kansalle nauhoittaman viestin, jossa tämä kumosti presidentti Saddam Husseinin esittämät tiedot siitä, että Kuwait olisi kutsunut Irakin joukot maahan.

Tuhannet irakilaiset osoittivat mieltään Bagdadissa ja muissa irakilaisissa kaupungeissa juuri ennen Bushin esiliintymistä. Hallitus oli järjestänyt mielenosoitukset presidentti Saddamın tukemiseksi.

EINO...
jatkoa etusivulta

Matkan aikana hän solmi ystävyysuhteita, mitkä jatkuivat vuosikymmeniä.

Palattuaan kotimaahansa hän pestautui U.S. Employment Servicen palvelukseen. Myöhemmin hän toimi Massachusetts State Districtin ylitarkastajana, organisoiden paikallisia virastoja osavaltion uuden työttömyysapulain astuttua voimaan.

Tofferin kuullessa Reippaseen urheiluseuran päämaja sijaitsi silloisessa Raivaajan rakennuksessa, 48 Wallace Avenuella. Hän tutustui Raivaajan henkilökuntaan ja heidän kanssa käymensä keskustelujen seurauksena omaksui liberaalisen poliittisen katsomuksen.

si.

Bush sanoi Irakin tehneen virheen tunkeutuessaan Kuwaitiin ja kuvasi Irakin toimia "hivittömiksi". Hän huomautti myös Irakille YK:n talouspakotteiden vuoksi koituvista tappioista arvioiden niiden olevan noin 20 miljoonaa dollaria päivässä.

Irakin television kommentaattori sanoi heti viestin esittämisen jälkeen, että Bush haluaa olla "koko maailman diktaattori".

Hän osallistui paikallisen demokraattisen puolueen toimintaan ja kannatti presidentti Franklin D. Rooseveltia ja hänen New Deal uudistuksiaan.

Vuonna 1939 Tofferi oli ehdokkaana Fitchburgin kaupungin valtuustoon, mutta huonola menestyksellä.

Vuonna 1942 Tofferi perusti oman vakuutusyhtiönsä.

Alkuaikoina koti oli hänen toimipaikkansa, mutta 40-luvun loppupuolella erillisen toimiston perustaminen oli tullut ajankohtaiseksi.

Hän mainitsi suunnitelmistaan Raivaaja Publishing Companyn liikkeenhoitajalle William N. Reivolle.

Reivo pyysi Tofferia odottamaan, koska hänellä saattaisi olla hyvä ehdotus.

Neuvotteluaan Raivaajan johtokunnan kanssa Reivo jatkaa sivulla 11

FINN-GE-NU-I-TY, n., where the unusual is usual in speciality advertising.

LLOYD K. HANNULA

79 East Rd. • Box 500 • Westminister, MA 01473 • (508)874-0629

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatarvikauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoimna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmaita tai konsertti ja tanssia lopuksi.

Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seural! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Tauno Ahosen muistolle

Tauno Arvi Ahonen, syntynyt helmikuun 23. päivä 1903 Oulussa, Suomessa poistui joukostamme pitkän sairauden jälkeen heinäk. 28 päivä 87-vuotiaana.

Hän tuli tähän maahan 20-vuotiaana ja avioitui Irja Hongiston kanssa Cleveland, Ohiossa, maalisk. 13 p. 1926. Hiukan myöhemmin he muuttivat Californiaan ja asuivat Brekeleyssä, paitsi viimeiset vuodet, jolloin he muuttivat vasta valmistuneeseen Sonoman Lepkotiin.

Suomalaisten joukossa täällä Tauno oli erittäin aktiivisesti mukana liittyen moniin järjestöihin. Veljeysseuran presidenttinä hän palveli 16 vuotta, hän oli myös Veljeysseurojen Grand Lodge presidenttinä. Tauno oli alkaja -presidenttinä sekä Osuuskauppa että Twin Pines Federal Savings ja Loan pankissa.

Hänen ja Irjan kotona sai alkunsa myös meidän Kaleva Hiihtomaja, jota Tauno ja Irja olivat innolla mukana rakentamassa. Laulukuoressamme Tauno oli aina uskollisesti mukana, meidän paras tenorimme, kun ei usein muita tenoreita ollutkaan.

Vielä 67-vuotiaana Tauno oli alusta saakka suunnittelemassa ja auttamassa Lepokodin rakentamista, joka valmistuikin 1982, ja sinne myös Tauno ja Irja muuttivat asumaan.

Sen jälkeen menetimme Taunon pois kuorosta, sillä matka oli liian pitkä ajaa sieltä asti harjoituksiin, mutta usein hän silti tuli laulamaan mukaan, kun oli ohjelmia, missä Laulukuoero esiintyi, niinkuin Suomen Itsenäisyyspäivän juhlissa.

Tauno aloitti myös LeDu-Ahon Autkorjaamon San Franciscossa, joka kasvoi yhdeksi isoimmista korjaamoista Pohjois-Californiassa. Siitä tulikin hänen elämäntyönsä.

Se ei silti estänyt häntä harrastuksista, joihin hän iloisena, humoristisena ja autta-

vaisena otti paljon osaa. Paitasi laulamista, hän oli mukana näytöskappaleissa, piti erikoisen hyviä puheita, ja kirjoitti vuosia suomalaisiin lehtiin.

Hän oli yksi kaikkein tunnetuimpia suomalaisia länsirannikolla, auttaen alkuun vuosien mittaan monia Suomesta tulleita siirtolaisia. Hän sai kunnianosoituksena Suomen valtiolta Leijona-Ritarikunnan ristin monista ansioistaan.

Suremaan jäivät Irja ja lasten Ronaldin ja Karenin perheet, sekä lukemattomat omaiset ja ystävät

*On elon matka lyhyt meille täällä,
se lapsuudesta vanhuuteemme vie.
Niin vuoroin auringossa, pilvisäällä
on vaihteleva ihmisen tie.*

Vaan onnelliset hetket muistoon jäivät,

*ne koskaan unhottua eivät voi.
Ja laulukuoressamme monet vuodet
niin kaunis aina Taunon laulu soi*

*Myös Veljeysseuraa kauemmin kuin kukaan
hän johti, suomalaiset tuntien;
ja lehtiin kertomukset hyvät laitto
niin ahkerasti aina toimien.*

*Hän usein huumorilla puheet täytti,
ja iloiseksi kaikki meidät sai.
On monet hauskat muistot jääneet niistä.
Ja huumori on parhain lahja kail*

*On Tauno poissa, matka loppuun ehti,
vaan olkoon hälle kaunis rauhan maa!
Vie sinne kaikki polut maailmassa.
Hän muistoissamme aina elää saal*

Aini Tossavainen

Ellen Paananen

FITCHBURG, MA - Ellen M. (Tommila) Paananen, 79, 14 Harding St., kuoli syysk. 16, 1990 Burbankin sairaalassa.

Hän oli syntynyt syysk. 4, 1911 Fitchburgissa Isak ja Alma (Järventaa) Tommilan tyttärenä ja asui kaupungissa koko ikänsä. Vuonna 1930 edesmennyt sai päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista.

Edesmennyt työskenteli Fitchburg State Collegien palveluksessa. Ennen sitä hänen työnantajansa oli Fitchburgin kaupunki.

Hän kuului Elm St. Lähetysseurakuntaan, Finnish American Club of Saimaan ja Kalevan Naisiin.

Kaipaamaan jäi aviomies Wäinö H. Paananen; poika Wayne J. Paananen Fitchburgissa; veljet Toivo J. Tommila, West Townsend ja Wilho I. Tommila, Rockville, MD; sisokset Elvi Julian ja Helen Boyd, kumpikin Buena Park, CA; kaksi lapsenlasta; sekä useita sisarusten lapsia.

Hautajaiset pidettiin Elm St. Lähetysseurakunnassa pastori George L. Coreyn toimittamassa siunauksen.

Hautaustoimisto Sawyer-Miller, 129 Elm St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa tekemällä lahjoituksen Elm St. Lähetysseurakunnan virsikirjarahaston hyväksi.

Paula Kuisma

FITCHBURG, MA - Paula (Lindgren) Kuisma, 88, 50 Day St., kuoli syysk. 11, 1990 Leominsterin sairaalassa sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt huhtik. 2, 1902 Turussa Suomessa Mr. ja Mrs. Johan Lindgrenin tyttärenä. Kanadaa hän saapui 1919 ja asui suurimman osan elämästään Auburn, Maines- sa ennen kuin muutti Fitchburgiin 1983.

Edesmennyt työskenteli kannadalaisten, floridalaisten ja massalaisten perheitten kokina.

Hän kuului Bethel seurakuntaan.

Kaipaamaan jäi sisko Helmi Sjöblom Kaarinassa Suomessa; ja kaksi sisarustenlasta, Rainer ja Airi Lindgren Turussa.

Boskin hautaustoimisto, 85 Blossom St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

Esther Silvonen

GARDNER, MA - Esther (Alastalo) Silvonen, 85, 125 Connors St., kuoli syysk. 13, 1990 Henry Heywood Memorial sairaalassa sairauden murtamana. Hänen aviomiehensä Hjalmar Silvonen kuoli 1978.

Hän oli syntynyt syysk. 29, 1904 Suomessa Juho ja Anna (Pihkala) Alastalon tyttärenä ja saapui Yhdysvaltoihin 1922. Hän asui useita vuosia Fitchburgissa, Westminsterissä ja Gardnerissa.

Monia vuosia sitten edesmennyt työskenteli Henry Heywood Memorial sairaalan palveluksessa.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Hän kuului Fitchburgin Suomalaiseen Kultaisen Iän Kerkkoon.

Kaipaamaan jäi kummipoika Raymond H. Walkonen Winchendonissa; kaksi serkua ja sisarusten lapsia Suomessa.

Hautaustoimisto Smith, 69 Vernon St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Wildwood hautausmaahan.

Joseph Cushing

FITCHBURG, MA - Joseph P. Cushing, 88, kuoli syysk. 15, 1990 Birchwood Manor hoitokodissa. Hänen vaimonsa Martha (Jacobson) Cushing kuoli 1965.

Hän oli syntynyt maalisk. 2, 1902 Fitchburgissa Patrick Cushingin poikana ja kävi paikallisia kouluja.

Edesmennyt oli ensimmäisen maailmansodan veteraani ja oli työskennellyt entisen Crocker Burbank paperitehtaan palveluksessa. Hän toimi myös askarteluopettajana Coggs Hall puistossa.

Kaipaamaan jäi tytär Joan Boyd, Deerfield, NH, perheineen sekä hyvä ystävä Ralph Lucci perheineen, joitten luona edesmennyt asui eläkkeelle jäätyään.

Boskin hautaustoimisto, 85 Blossom St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

Mack Stephenson Funeral Home

1004 S. DIXIE HWY. - LANTANA, FL 33462

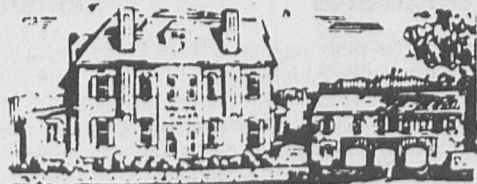
Tel. 582-4124

David Jarvi

Funeral Director

Puhumme Suomea

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.

Puhelin 852-2161

ARTHUR A. NORDGREN

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

Smith Funeral Home, Inc.
Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja
ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

Stig Häggblom Finnairin seminaarissa:

Muistoja 50-luvun Moskovasta ja Malenkovin Savoy-hotellista

Finnairin "Global Round Table Seminar" on matkannut ympäri tätä suurta maata. En tiedä, kuinka monella paikkakunnalla, mutta itse olin mukana viime viikolla Bostonissa, missä Park Plazan uljaissa suojissa valistettiin matkatoimistoväkeä Beacon Hillin kaupungin osasta sekä lähiympäristöstä.

Mark Holownia, Finnairin mies New Englandin alueella, piti ohjekset lujasti käsissään ja vei seminaarin läpi tavalla, mikä ei ole jokapäiväistä ainaakaan Finnairin kotimaassa. Suoritus oli loistava.

Näyttää todella siltä, että rakastamamme ja vihaamamme Finnair Antti Potilan johdolla on löytämässä kilpailukolonsa, joka tehoaa luontevasti myös suuren maailman mittelyssä, missä kilpailu on armoitonta eikä etulyöntitilanteita juuri pääse syntymään.

Kun asioista kuulee "täällä ulkona" niin helposti, saa aivan toisella tavalla kuin kotimaasta käsin käsityksen koko strategiasta, johon oivallisesti liittyy pitkien reittien hyödyttäminen Suomen reiteillä, Pohjoismaissa sekä uuteen poliittiseen elämään heräävässä

Itä-Euroopassa.

Oli merkillepantavaa kuulla, miten on pystytty käyttämään kolmea pitkää reittiä, Los Angeles, Toronto ja perinteistä New Yorkia siten, että yhdistelmä Helsinki - Budapest käy kaupaksi ja vieläpä kolmio Budapest, Wien, Praha.

Sitten on myös perinteiset linjat Moskovaan ja Leningradiin, joilla paine kasvaa kasvamistaan huolimatta naapurimaan sisäisistä vaikeuksista ja paineista. Selvitykset olivat myös hyvät koskien Tallinnaa ja lentoverkoston laajenemisenäkymiä muihin Baltian maihin.

Finnair Neuvostoliittoon

Yhtäkkiä onkin niin, että on myönnäyttävä sellaiselle ajatukselle, että Suomi on lopet-

tamassa kasnainvälisen nukumisensa.

En muista, oliko se Linda Norris, uuden New Jerseyssä toimivan FinnWayn Anneli Karppinen vai mahdollisesti Ilkka Mitro New Yorkin "pääkallopaikalta", joka selvitti strategiaa koskien Finnairin menestystaistelua Moskovassa Savoy-hotellista, joka on uusittu miltei perustuksiaan myöten, mutta missä myös pystyttiin säilyttämään loistokkuus vuosilta, jotka edelsivät ensimmäistä maailmansotaa ja sitä seurannutta vallankumousta nykyisessä Neuvostoliitossa.

Tämän kirjoittaja on ollut Finnairin asiakas vuodesta 1947 lähtien, jolloin hänestä tuli sanomalehden toimittaja. Ensimmäinen lentomatka suuntautui Turusta Helsinkiin, eikä Helsingistä Turkuun. Vai olisiko laskeutumispaikkana ollut Hyvinkää eikä Malmin lentokenttä? Oli sellainenkin vaihe, että Finnair joutui ilmeisesti Porkkalan vuokra-alueen johdosta paljolti käyttämään Hyvinkään kenttää.

Muistan myös ensimmäisen tutustumiseni Ul. Zhdanovan varrella olevaan Savoy-hotelliin 50-luvulla. Stalin oli kuol-

lut ja Kremlä isännöi lyhyen ajan herra nimeltä Malenkov.

Pahempi minun kannaltani oli, että kun Helsingin puheluni vihdoinkin tuli, sitä ei voitu yhdistää huoneeseen viiden kerroksen. Oli kiireesti juostava portaita myöten alas keskukseen ensimmäisessä kerroksessa.

Kerrossiivoojat ihmettelivät kiirettä, mutta tiesivät myös, että puhelu, jos se tulee, ei odota montaakaan hetkeä...

Mielessäni hymyillen nyt Bostonissa ajattelin, että ei todella 50-luvun Moskovassa ollut merkkejäkään Finnairin tulemisesta Savoy-hotellin erääksi isännäksi 90-luvulla.

Vahinko vain, että huoneita ei ole kuin 87 vai oliko niitä peräti 89...

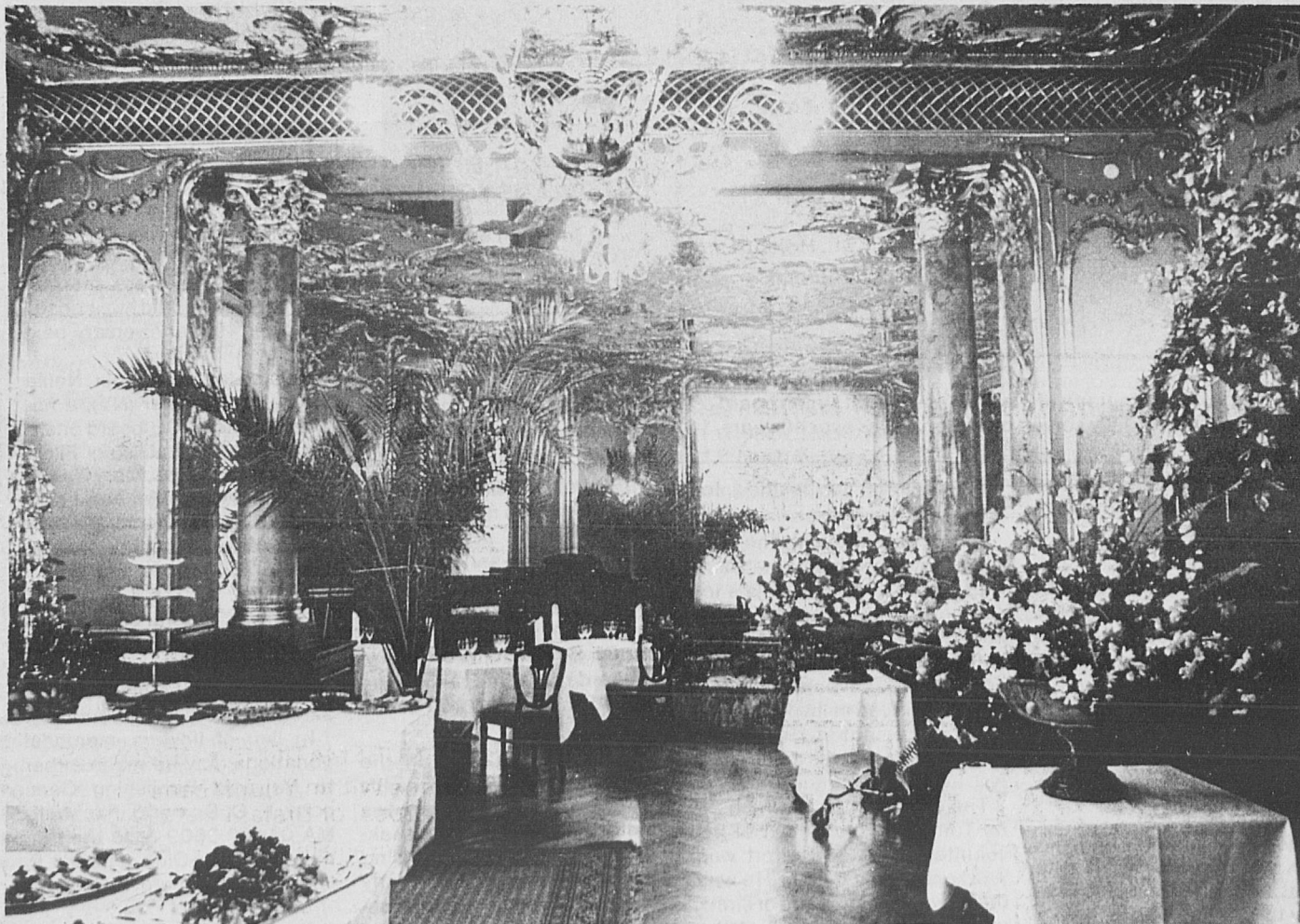
Finnairimme ei liiku merellä, mutta siellä liikkuvat ne Itämeren punaiset ja valkoiset loistolaitat. Oliko minun todella tultava tänne Park Plazan suojiin ymmärtääkseni, kuinka hyvin laivaliikenne ja ilmalaitat pelaavat yhteen?

Onhan selvää, minullekin se selvisi, että Viking-linjan "Ginnderella" jo rapakon tälläkin puolen ei ole vain tarua vaan suorastaan käsite. Tottahan se on myös.

Kuulin kaunista kieltä Suomen matkailuviranomaisista monesta suusta. Samoin Suomesta. Sanojina olivat esimerkiksi Bjarne Mikkelsen Euro Cruisesista, Andrew H. Wainer, Russian Travel Bureau, Michael Barszap, Its Tours & Travel (Texasista) ja vaikkapa Tony Sciacovelli, Love Holidays tai jotain sinnepäin.

Kaikki tämä lämmitti.

Stig Häggblom

Pietarin Astoria-hotellin kanssa samoihin aikoihin rakennettu Moskovassa Savoy-hotelli oli loistelas jo vuonna 1912. Tässä hotellin ruokasali. Finnairin komennossa loistokkuus on palautettu entiselleen, samoin viihtyvyys ja sekä suomalaiset että mailman-matkaajat onnittelevat itseään päästessään asumaan tähän keitaaseen Moskovassa sydämeen.

*The Finnish-American***RAIVAAJA****Finnish economy facing period of slower expansion****The Economy**

Following a decade in which total output growth averaged close to 4 per cent per annum, the Finnish economy is now facing a period of slower expansion. In 1989 real GDP grew by 5 per cent, but latest forecasts for 1990 indicate a growth rate between 1½ - 2½ per cent.

Booming investment and consumption led in 1988 and 1989 to strong inflationary pressures and to a substantial deterioration in the current balance, which last year rose to USD 5.1 billion or 4.5 per cent of GDP.

The cyclical downturn has now helped to cool down somewhat the overheated state of domes-

tic demand. Responding to historically high interest rates, growth of household consumption slackened in the latter half of 1989. Housing prices and share prices started to decline already more than a year ago.

The average unemployment rate is currently around 3.5 per cent. Manpower bottlenecks are nevertheless difficult in several industries and regions. In May inflation was running at 6.2 per cent.

The recent rises in prices have been primarily due to increasing labour costs especially in those sectors of the economy, where foreign competition is non-existent or weak and productivity is low. Although some-

what decelerating, inflation is still running higher than is the competitor countries in average.

Worsened imbalances have triggered responses from both economic policy and financial markets. Last year fiscal policy was set to be more restrictive than initially planned and monetary conditions were further tightened substantially. Mainly as a consequence of high interest rates and household indebtedness business and consumer confidence have fallen significantly.

Foreign Trade

Since 1985 the terms of foreign trade (the ratio of export prices to import prices) have improved

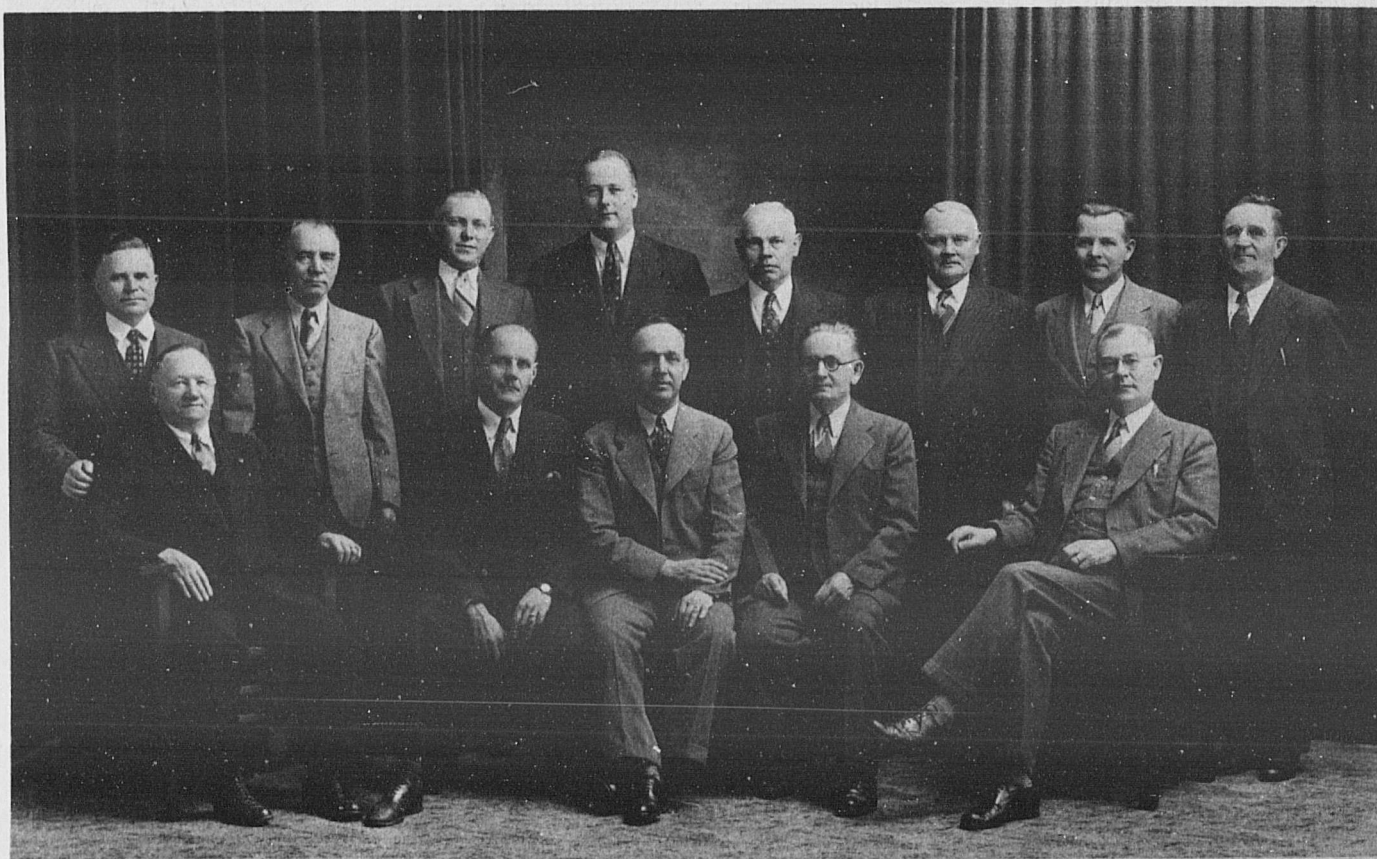
by a fifth. This has had a substantial positive impact on all incomes in the economy and is a major reason for rapidly increasing domestic demand in recent years.

In spite of brisk international demand especially from the EC countries, growth of total export volume last year was only marginal due to capacity constraints. Exports have been weak also in the first months of 1990. Lack of sufficient competitive export capacity is a serious structural problem in the Finnish economy, and gives reason for concern.

The growth of exports of goods and services for this year is expected to be between 2 and 3 per cent in volume. Demand in the Western European markets continues to be

strong, and particularly exports of investment goods will increase. Slackening domestic demand will remove some capacity constraints. Volume of imports of goods and services is anticipated to grow by approximately same figure as exports and the terms of trade to remain roughly unchanged.

The OECD forecasted in June that Finland's trade deficit will this year equal USD 0.4 billion, which is twice the figure of last year. Concerning the current account the organization expects that the deficit will rise to USD 6.4 billion. In relation to the GDP it will thus still increase in 1990, before levelling off in nominal terms in 1991.

*Finnish Features***Eino A. Tofferi***continued from page 1*

FITCHBURG, MA - In this 1940 George Bergroth photograph of the Workers' Credit Union board of directors, Eino A. Tofferi can be seen standing fourth from the left. Tofferi would eventually serve on the board for over 40 years, 16 years as president. He retired from the board in 1979.

In 1934 Tofferi was leader of the WAAA six-man team which went to Finland to participate in the Työväen Urheiluliitto's Second League Festival.

This trip was a memorable experience for the 23-year-old Tofferi. He formed friendships which continued for many years.

Returning from Finland, he found work with the U. S. Employment Service. Later he was a Massachusetts State District superintendent, organizing area offices when the new unemployment compensation law went into effect in the state.

At the time Tofferi was active in Reipas, the athletic club's headquarters were located in the Raivaaja building at 48 Wallace Ave. He became acquainted with members of the Rai-

vaaja staff and through discussion with them developed a liberal political philosophy.

He became active in the Democratic Party locally, and was a supporter of President Franklin D. Roosevelt's New Deal reforms.

In 1939 Tofferi made an unsuccessful bid for a seat on the Fitchburg City Council.

In 1942 Tofferi entered the general insurance field by starting his own agency.

At first he worked out of his home, but by the late '40s he was at the point where he was ready to open an office. He mentioned his plans to Raivaaja Publishing Company business manager William N. Reivo.

Reivo told him to wait, that he

might have a proposition for him.

After conferring with the Raivaaja board, Reivo came back with the offer of Raivaaja's insurance agency. Tofferi bought the agency and in 1949, Eino A. Tofferi Insurance opened its doors in the Raivaaja building.

He continued in insurance until his retirement in 1970 when he sold his business to the Henry J. LeBlanc Insurance Agency.

The organization to which Eino Tofferi devoted most of his volunteer time and effort was Workers' Credit Union. He was first elected to its board of directors in November 1938 at the age of 28. And he continued to serve on the board for the next 41 years.

On the death of Oskari Tokoi

in 1963, Tofferi was elected president (the office now known as chairman of the board) of the credit union. He served as president the next 16 years.

When he retired from the board in 1979, he was named Honorary President of WCU and the board room was named the "Eino A. Tofferi Room" in his honor.

With his office right in the nerve center of the northeast's Finnish community, Tofferi was constantly aware of events taking place. He was a willing greeter, guide or host to many visitors from Finland who passed through the city.

Tofferi also was acquainted with members of Finland's Social Democratic Party, and was ready to assist the party when

needed.

Eino Tofferi was a founding member of the Finnish American Club of Saima, serving on the original by-laws committee and on the educational committee in the first years.

In addition, he served city of Fitchburg as a trustee on the Board of Burial Grounds from 1947 to 1970.

Tofferi also was general chairman of the Savela Fund organized in 1951 to raise money for the family of State Trooper Alje Savela who was murdered in the line of duty.

Tofferi was a life member of the Fitchburg High School Alumni Association and the Fitchburg Turners.

He was also a member of the Fitchburg Rotary Club.

Eino Tofferi was also a Raivaaja Publishing Company shareholder.

He leaves his wife, Florence B. (Hoellrich) Tofferi, 26 Thurston Place. They were married 48 years and would have observed their 49th anniversary next month.

He also leaves a sister, Nellie Steele of Brewster (NY); a nephew, former WCU board chairman Herbert G. Laakso of Fitchburg; three nieces, Mary Roberto of Fitchburg, Marlene Landgren of Holden and Barbara Lowe of Leominster; and several grand-nieces and grand-nephews.

A private funeral service was held on Sept. 23. at the Bosk Funeral Home. Burial was in the lot containing the graves of his parents at Forest Hill Cemetery.

In lieu of flowers, memorial donations may be made either to Raivaaja Publishing Company, P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600 or to the Finnish American Club of Saima, P. O. Box 30, Fitchburg MA 01420.

A public memorial service will be held Sunday, Oct. 7, at 2 p.m. at Saima Park, Scott Road. Bosk Funeral Home, 85 Blossom St, is directing arrangements.

Celebration of Finnish women's art planned for '94

MINNEAPOLIS, MN - In 1994 Finland celebrates 75 years of a democratic society that guarantees constitutional equality for all citizens.

To celebrate this diamond jubilee, Reunion of Sisters proposes an exhibit of Finnish women's art. This exhibit will explore the contributions of women through their art during the years of the Republic in this environment of equality and determined independence.

The project proposes:

- To bring to the USA a good-will tour of works of art from Finland to highlight the 75th anniversary of the Constitution of the Republic of Finland.

- To bring into focus and prominence Finnish women's art over 75 years, a project never before accomplished.

- To show American audiences art work never seen in the U. S.

- To learn together where the art of women comes from and at what price when there are wars, social pressures, economic strains, and family demands; that is, to represent the cultural forces --

national and international -- at work during those 75 years.

- To create a major catalog of the exhibited works as a permanent record.

- To highlight the Government of Finland and the David and Nancy Speer Chair in Finnish Studies and to bring the Center for Finnish Studies at the University of Minnesota to center stage.

- To celebrate the new Weisman Art Museum of the University of Minnesota designed by Frank Gehry.

- To build on the vast network of Finnish-USA connections already in place because of the successful Reunion of Sister conferences.

The Art Exhibit

Envisioned is a touring art exhibit during 1994 that will be displayed in several major museums in the United States, with a gala opening in the new University of Minnesota Weisman Art Museum. Minnesota will schedule social and educational activities including a major

scholarly symposium. The Twin Cities will mark the occasion with special cultural events.

Symposium

During the exhibit a symposium will be held at the University of Minnesota. Invited U. S. and Finnish scholars will address cultural, economic, political and public policy, social and psychological issues related to the role of the women in art. Symposium papers will be published as a permanent record.

This symposium will hold special interest for scholars of women's issues, for art scholars, for Finnish-Americans, and for earlier participants in the Reunion of Sisters projects.

Project beginnings

This step in building international understanding through cultural exchange has its roots in the Reunion of Sisters project.

This project included two substantial conferences, one in Minnesota in 1986 and one in Finland in 1987.

These conferences focused

on women and their arts, education, sociological issues, and their mutual ethnic roots, as well as on the global peace effort.

Exhibits and publication of a related book complemented and highlighted the exchange.

Thousands of people in both countries were touched by this project, and important personal networks were begun.

The positive impact of the Reunion of Sisters continues to be felt. This impact encourages them to now plan again.

Project planning

Headquarters for the U. S. planning committee is the University of Minnesota, with administrative support continuing as during the Reunion of Sisters conferences.

The planning committee includes representatives from six colleges and universities in Minnesota, one in Missouri, as well as representatives of the Minneapolis and St. Paul communities.

The planning committee will

undertake the fund raising necessary to support this project.

Initial estimate is that \$400,000 will be required. Funds will be sought from public and private sources in the U. S. and in Finland.

For more information about Jubilee 1994, write:

Reunion of Sisters: Jubilee 1994
427 Morrill Hall
University of Minnesota
100 Church Street SE
Minneapolis MN 55455

Sports

roundup

Päivi Alafrantti, Finland's new world class women's javelin artist notched a silver with 203-10 at the Toto Super Track & Field Meet at Shizuoka, Japan, on Sept. 15.

Winner was East German world record holder Petra Felke with 216-2.

Alafrantti had upset Felke at the European Championships a few weeks before at Split, Yugoslavia.

★ ★ ★

Finns also did well in running the Stockholm City Mile that same day.

Among the men Jarmo Kola finished ninth with 4:24.3.

Winner was American Steve Scott in 4:12.3.

Top Finnish woman was fourth place **Tuuli Merikoski** in 5:01.5.

Ninth went to **Monika Ronnholm** of Finland in 5:10.3.

Top woman was Switzerland's Sandra Gasser in 4:41.6.

★ ★ ★

Finnish women's tennis player **Petra Thoren** reached the semifinals of the doubles competition at the Athens Open tournament on Sept. 15 before she and her Soviet partner, Aniesa Blumberga, fell to Czechs Leona Laskova and Jana Pospisilova, 2-6, 6-1, 6-4.

In the singles Thoren was a first round winner over Karen Kschwendt of Switzerland, 6-3, 6-4. She was eliminated in a subsequent round. We have no record of her opponent or score.

★ ★ ★

Harri Siitonen

OPINION

Your options for supporting Finnish heritage

by Kalevi A. Oikio

The strong fundraising claims by Suomi College regarding their ability to preserve Finnish heritage in America have led me to investigate the validity of these claims and also to look into who else in this country is preserving Finnish heritage.

Involved are many fine organizations like Suomi-Seura, Salolampi Foundation, FinnFest USA, Finnish American Literary Heritage Foundation, the Brothers and Sisters of Kaleva.

The five Finnish American weekly newspapers: *Amerikan Uutiset*, *New Yorkin Uutiset*, *Norden*, *Raivaaja* and *Työmies-Eteenpäin* and the periodical *FinnHeritage*, etc.

Also Finlandia Foundation and its chapters and the hundreds of Finnish American cultural organizations and clubs throughout the United States, and, the newly established Finnish Chair at the University of Minnesota.

Amongst these, Suomi College is not a big factor at all.

The credit belongs to Suomi-Seura for the creation of FinnFest USA and their greatly expanded circulation of the magazine *Suomen Silta*, which now indeed bridges the Finnish Americans and other Finns in diaspora with the old country the modern Finland and its heritage.

The language-heritage seminars organized by Suomi-Seura in the U. S. and Finland are far more effective than anything Suomi College may have to offer.

The \$10 per year membership in Suomi-Seura is the best heritage value available.

As far as donating your money to a worthy cause which preserves a living heritage, you cannot beat Salolampi Foundation.

The money you give goes 100% to provide scholarships for Finnish American youth to be immersed in their two-week-long summer heritage camps.

From these youths most likely will come the future leaders of organizations which preserve Finnish heritage in America.

In comparison, the money you give to Suomi College goes to buildings and salaries of an American college where a very small percentage of each dollar goes towards Finnish heritage. Hosting FinnFest USA twice was great but admissions covered the cost of it.

You readers know what the Finnish American organizations do, and they are not about to go out of existence like Suomi College likes to imply. New ones are still being formed and the easier communication and travel guarantees their existence.

Each one of the five Finnish American weekly newspapers is doing more to preserve Finnish heritage than Suomi College.

Once a week they come out to keep you informed and inspired, and they do it with such low budgets it is unbelievable.

Your money to support these five institutions is money many times better spent than giving it to that American College, started by Finns, where only a fraction of each dollar goes to support Finnish heritage.

Suomi College claims they have the best archives. The fact

is that the University of Minnesota's Immigration History Research Center has a larger and better-cared for Finnish archives which are far easily accessible to those who need them than the ones in the basement of Suomi College Heritage Center.

According to the federal guidelines for funding the structure - which Suomi College calls "Finnish Heritage Center" for fundraising purposes -- it is meant to be devoted to student services.

The several Finnish language schools operated by Finnish American organizations across the United States seem to me to do a better job at teaching the Finnish language than Suomi College, where the majority of students do not even know the meaning of the word Suomi, believing it to be an Indian name.

Turn to **OPTIONS** page 10

For RAIVAAJA's 85th we are launching a campaign to increase our readership because we know that there are many more people out there who would enjoy the paper. Our goal is 850 NEW subscribers for the 85th! Everyone who gets a NEW order of a 12 month subscription participates in a drawing held at the end of the year. The prizes are \$200, \$100 and \$50. The drawing will take place December 31, 1990. EVERY time you send in a NEW subscription we'll add your name to the drawing pool. So, no more of passing the paper around to a friend, neighbor or relative - get them to subscribe instead! Your own NEW subscription also makes you eligible to participate in the drawing.

Raivaaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

SUBSCRIPTION COUPON USA 12 mo. \$20.00 Foreign 12 mo. \$24.00

Agent: _____

Address: _____

Subscriber's name: _____

Address: _____

Kalenteri

CALIFORNIA

- Oct. 9 - United Finnish Kaleva Lodge No. 21 membership meeting, 7:30 pm, 1970 Chestnut St., Berkeley.
 Oct. 13 - Scandinavian Festival, 11 am - 7 pm, Colorado Place, 2425 Colorado Ave, Santa Monica. Celebrating the traditions of the five Scandinavian countries. Sponsored by the American Scandinavian Foundation of Los Angeles.

CONNECTICUT

- Oct. 1 - Aura Seura meeting, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.
 Oct. 4 - Finnish American Heritage Society meeting, 7:30 pm, Finnish Hall, Rte. 169, Canterbury.
 Oct. 6 - Program, raffle & dance, 8 pm, Finnish Hall, Rte. 169, Canterbury. Music by Hannu & Mark Mäkipuro Band. Sponsored by Finnish American Heritage Society.

MAINE

- Sept. 27 - Repeat performance of play "The Immigrants," 7 pm, Grange Hall, Maple St, South Paris. Sponsored by Finnish American Heritage Society of Maine.
 Oct. 20 - Autumn costume dance, 7:30 pm, Grange Hall, West Paris. Music by Papu Reinholm and Mike Washburn. Sponsored by Finnish American Heritage Society of Maine.
 Oct. 21 - Finnish American Heritage Society of Maine monthly meeting, 2 pm, Congregational Church, South Paris. Video/slide presentation of Finns in Fitchburg.

MASSACHUSETTS

- Sept. 29 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Temperance Society Summer Camp, Furnace Pond, Suomi Rd, Pembroke.
 - "Nostalgia Night" - 75 years, Kaleva Camp, Fort Pond, Littleton. Sponsored by Maynard Ladies of Kaleva. Smorgasbord supper at 6 pm, slides, memorabilia and other programs.
 Sept. 30 - Flea market, 9 am-2 pm, Workers' Credit Union parking lot, Academy St, Fitchburg. Sponsored by Finnish Cultural Center at Fitchburg State College.
 - Annual Smorgasbord, 12 noon-1:30 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster. Sponsored by Fitchburg Knights & Ladies of Kaleva.
 - Finlandia Foundation Boston Chapter monthly meeting, 3 pm, St. Paul's Evangelical Lutheran Church, 929 Concord Turnpike (Rt 2), Arlington. Program: "Narrow Escape. Stories of my life" by Greta Milius.
 - Kaleva "Camp Board" meeting, 4 pm, Kaleva Camp, Lancaster. All Kaleva members welcome to attend.
 - Dance, 3:30-6 pm, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by John Chambers & Friends. Lessons in Scandinavian Couples dancing 3-3:30. Sponsored by Revontulet.
 Oct. 1 - Finnish Memorial Library open, 7-9 pm, Finnish Cultural Center, Room 205, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.
 Oct. 2 - Finnish Golden Age Club, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.
 Oct. 3 - Fitchburg Central Committee meeting, 7 pm, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg.
 Oct. 6 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Summer Camp, Pembroke.
 - Supper, 5 pm, Uljas Koitto Summer Camp, Pembroke.
 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
 Oct. 7 - Pancake Breakfast, 7-9 am, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg. Menu: Finnish or American pancakes, sausages, orange juice, coffee. Sponsored by Men's Fellowship to benefit church development fund.
 Oct. 8 - Finnish Memorial Library open, 7-9 pm, Finnish Cultural Center, Fitchburg State College, Fitchburg.
 Oct. 9 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St. Congregational Church, Fitchburg.
 Oct. 13 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Summer Camp, Pembroke.
 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by V. Honkala. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

NEW YORK

- Oct. 3 - "Match Factory Girl," a film by Aki Kaurismäki, 6:15 pm, Alice Tully Hall, Lincoln Center, New York. A feature of the New York Film Festival. Box office: 212-362-1911.
 Oct. 4 - "I Hired a Contract Killer," a film by Aki Kaurismäki, 9:45 pm, Alice Tully Hall, Lincoln Center, New York. A feature of the New York Film Festival. Box office: 212-362-1911.
 Oct. 7 - Finnish Aid Society Imatra semi-annual meeting, 2 pm, Imatra Hall, 740-40th St., Brooklyn.
 Oct. 11 - Jean Sibelius's "The Oceanside" will be performed by The Riverside Symphony, 8 pm, Alice Tully Hall, Lincoln Center, New York. George Rothman, conductor. Box office: 212-362-1911.
 Oct. 21 - Jean Sibelius's "Violin Concerto" will be performed by the New York Symphonic Arts Ensemble, 3 pm, Julia Richmond High School Auditorium, 67th St. between 1st & 2nd Aves, New York. Sybille Werner, conducting; Rachel Varga, violin. Free admission. More info: 212-371-5571.

All programs subject to change

Christmas in Finland via Finnair

NEW YORK, NY - This winter Finnair Tours is offering families the perfect holiday treat - seven fun- and snow-filled packages to the year-round home of Santa Claus in Finnish Lapland. Each of the three- and four-night "Christmas in Finland" packages to the year-round home of Santa Claus in Finnish Lapland.

Package destinations include exotic winter wonderlands like Rovaniemi, the capital of Lapland, a city shaped like reindeer antlers; the scarcely populated wilderness of Nurmes where Karelian customs are observed; and the picturesque village of Kuhmo, an important trading point to Russia since the 14th century.

The "Christmas in Finland" packages feature a daily holi-

day program with a variety of indoor and outdoor activities and celebrations suitable for children of all ages. Program activities include snowmobile riding, sizzling in a traditional Finnish sauna, savoring coffee around a log fire in a Lappish village on the Arctic Circle, learning to drive a reindeer sleigh, and, of course, visiting Santa Claus in his workshop.

Specially created, supervised activities for children are part of each package tour, and include Christmas tree trimming, toboggan rides, gingerbread baking, visiting a reindeer farm and mailing cards at Santa's own post office. And, on Christmas Eve Santa Claus pays his visit with presents for all.

Write to Santa Claus

Ever since Santa received a

computer one year as a present, he has answered every letter he has received - with little help from the elves! - and he eagerly waits by his mailbox for correspondence from children all over the world.

Children can write to Santa Claus at his personal post office - Arctic Circle, 96930 Rovaniemi, Finland. Last year he received over half a million letters from all over the globe and this year his responses will be in six languages: Finnish, Swedish, English, German, French and Japanese. A special game or puzzle about Santa and Finnish Lapland is included in each response.

For reservations and further information about 1990 Finland Christmas tours, contact the Finnair Tour Desk, 1-800-950-5000; or, in New York City, (212)889-7070.

Minneapolis, MN

A technology and trade delegation from Uusimaa province, Finland, visited the Twin Cities on July 3 and 4.

The Finnish American Cultural Activities Inc. Board and members of the Salolampi Foundation Board served as hosts to the 22 guests.

The delegation headed by Governor Eva-Riitta Siitonen represented the southernmost province of Finland which includes the cities of Helsinki, Espoo and Vantaa.

About half of Finland's technological resources are concentrated in Uusimaa. The province also holds many dynamic business enterprises plus a concentration of academic centers.

The delegation was interested in Minnesota's computer industry.

On July 3 they attended a Control Data seminar and luncheon. On the 4th Kristine Lund

and Ernie Banttari gave them a guided tour of the University of Minnesota campuses.

After the tour they attended an American picnic at 1666 Coffman, a university retirement residence that is home to Gertrude Esteros and Ingrid Jensen.

The guests learned about the Finnish American Cultural Activities and the Salolampi Finnish Language Village, and toured several apartments at the complex. The favorable weather allowed the guests to enjoy the outdoor gazebos on the attractive grounds.

Before leaving the airport the delegation showed its support of the Salolampi Building Fund with an initial gift of \$800.

In addition to the Twin Cities, the delegation visited Madison, Wisconsin; Washington DC; and New York City.

A note of appreciation from Mrs. Siitonen indicated that they

had enjoyed meeting new Finnish-American friends.

The host committee included Gertrude Esteros, Michael and Elaine Anuta, Armi Nelson, Ernie and Marlene Banttari, Barbara and Bob Nelson, Ahvo and Kirsti Taipale and Kristine Lund.

FACA

Opera notes

NEW YORK, NY - Finnish soprano **Karita Mattila** will be singing as Donna Elvira in the Metropolitan Opera's production of Mozart's *Don Giovanni* on October 24 (8 pm), Oct. 27 (1 pm) and Nov. 1 (8 pm).

The Metropolitan Opera is located at Lincoln Center.

The box office phone number is 212-362-6000.

For 100th --

Imatra calls for performers

BROOKLYN, NY - The Finnish Aid Society Imatra will be celebrating its 100th anniversary in 1991. There will be events taking place all year.

● Saturday, January 12, 1991, commemorates the first meeting of Imatra, held on January 13, 1891.

● The traditional Midsummer celebration will take place on Saturday, June 22, 1991.

● The main event will be the anniversary week September 19-22, 1991.

● The Independence Day of Finland will be celebrated on Sunday, December 8, 1991. It will be the conclusion of the anniversary year.

Imatra invites talented Fin-

nish American performers and artists to participate in these events. Most of the performers are needed during the anniversary week in September.

Imatra welcomes painters, photographers, theater groups, folk-dancers, reciters, magicians, entertainers, singers, lecturers, filmmakers, etc.

All these events will be held at the Imatra Hall which has plenty of space for different performances.

Interested performers are urged to contact Veikko Laiho, Imatra Hall, 740-40th St, Brooklyn NY 11232.

For more information, call: Veikko Laiho at 718-438-1960 or Anne Leisola, 718-435-1736.

OPTIONS

continued from page 9

Reliable sources tell me that Suomi has had only one graduate Finnish language student in five years.

The annual Heritage Seminars at Suomi are fine, if you overlook the fact that the attendees are constantly harassed by the Suomi fundraising team during their stay there.

It is indeed this what many find unethical fundraising methods which has alienated so many Finnish Americans from Suomi College.

Articles for sale

Acorn welding tables, 6' power rolls, power shears, power notcher, radial drill, bandsaw, cut-off saws, shop crane, pallet stacker, compressor, press-brakes, iron worker. RISOONS, 253 Main St., Plaistow, NH. Mon-Fri 9:30-5 Sat-Sun 10-2.

Grob Variable Speed Bandsaw Rockwell Beltsander, Rockwell Hardness Tester, Boyer Schultz Hydraulic Surface Grinder, Automatic cut-off Saw, Risons 253 Main St., Plaistow, NH. 1-603-382-5671. Mon-Fri 9:30-5 Sat-Sun 10-2.

Flea Market

and Refreshments

Sunday, September 30

9:00 a.m. - 2:00 p.m.

(rain date, October 7)

Workers' Credit Union Parking Lot

815 Main Street, Fitchburg, MA

Benefit

Finnish Cultural Center at
Fitchburg State College

EINO...

jatkoa sivulta 5

lasi asiaan tarjoten Hänelle Raivaajan vakuutusyhtiötä. Tofferi osti sen ja vuonna 1949 Eino A. Tofferi Insurance avasi ovensa Raivaajan rakennuksessa.

Hän työskenteli vakuutus-alalla kunnes jäi eläkkeelle 1970, jolloin hän myi liikkeen -sä Henry J. LeBlanc Insurance Agency firmalle.

Eino Tofferi uhrasi suuren osan vapaa-ajastaan vapaaehtoiseen työhön Workers' Credit Unionin hyväksi. Ensi kerran hänet valittiin sen johtokuntaan 28-vuotiaana vuoden 1938 marraskuussa. Hän palveli johtokunnassa seuraavat 41 vuotta.

Oskari Tokoin kuoltua 1963 Tofferi valittiin luottoyhdistyksen presidentiksi (tänään vir-

ka tunnetaan nimellä johtokunnan puheenjohtaja). Hän palveli virassa seuraavat 16 vuotta.

Jäätyään eläkkeelle johtokunnasta 1979 hänet nimitettiin WCU:n kunniapresidentiksi ja johtokunnan kokoushuone vihittiin "Eino A. Tofferi Room" huoneeksi.

Toimistonsa keskeisen sijainnin johdosta Tofferi oli alati tietoinen suomalaisyhteisöjen tapahtumista. Hän oli aina valmis toimimaan paikkakunnalla poikkeavien suomalaisvieraitten tervehtijänä, oppeina tai isäntänä.

Tofferi oli tutustunut myös useisiin Suomen Sosialidemokraattisen puolueen jäseniin ja oli valmis auttamaan puoluetta tarpeen vaatiessa.

Eino Tofferi oli yksi Finnish

American Club of Saiman perustajajäsenistä, kuuluen alkuperäiseen sääntökomiteaan ja sivistyskomiteaan ensimmäisinä toimintavuosina.

Vuosina 1947 - 1970 hän istui myös Fitchburgin kaupungin hautausmaalautakunnassa.

Tofferi toimi myös vuonna 1951 perustetun Savela rahaston puheenjohtajana. Rahaston tarkoituksena oli kerätä rahaa murhatuksi joutuneen valtionpoliisi Alje Savelan perheelle.

Tofferi oli Fitchburg High School Alumni Associationin ja Fitchburg Turners seuran elinikäinen jäsen.

Hän kuului myös Fitchburgin Rotareihin.

Eino Tofferi kuului myös

Raivaajan osakkeenomistajiin.

Kaipaamaan jäi vaimo Florence B. (Hoellrich) Tofferi, 26 Thurston Place. Pariskunta avioitui 48 vuotta sitten ja he olisivat huomioineet 49-vuotishääpäiväänsä ensi kuussa.

Kaipaamaan jäi myös sisko Nellie Steele, Brewster, NY; neljä sisarusten lasta, WCU:n entinen puheenjohtaja Herbert G. Laakso, Fitchburg, Mary Roberto, Fitchburg, Marlene Landgren, Holden ja Barbara Lowe, Leominster; sekä useita sisarusten lastenlapsia.

Hautaaminen tapahtui hiljaisuudessa syyskuun 23. p:nä Boskin hautausmaaston huolehtiessa toimituksesta. Hänet haudattiin Forest Hill hautausmaahan vanhempien-

sa viereen.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa tekemällä lahjoituksen Raivaaja Publishing Companylle, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600 tai Finnish American Club of Saimalle, P.O. Box 30, Fitchburg, MA 01420.

Eino A. Tofferin muistotilaisuus pidetään sunnuntaina, lokak. 7. päivänä klo 2 iltapäivällä Saiman Puistossa, Scott Rd., Fitchburg. Boskin hautausmaaston, 85 Blossom St., huolehtii järjestelyistä.

25 vuotta sitten

Syyskuun 23, 1965

Sukulaiset, ystävät ja tuttavat onnittelivat Frances ja Jorma Wuorista (Port Chester, NY) suurella ilmoituksella pariskunnan 25-vuotishääpäivän johdosta.

Detroit, MI:n suomalaisia kävi viihdyttämässä Armas Lehtovaaran kvartetti Suomesta. Suomesta saapunut soittoryhmä - isä ja kolme lastaan - kävivät esiintymässä monilla muillakin suomalaisseuduilla.

Quincy, MA:ssa asunut Wäinö Tirri, Raivaajan pitkäaikainen asiamies, ilmoitti joutuvansa jättämään tehtävänsä huonon terveytensä vuoksi. Hänen jatkajakseen oli lupautunut samassa kylässä asuva Pauline Mäki.

Syysk. 28

San Diego, CA:n kirjeenvaihtaja "KJ" kertoi paikalliseen House of Pacific Relations järjestöön kuuluvien suomalaisten olleen esitysvuorossa Balboa puistossa. Kirjoittajan mukaan järjestöön kuului 19 eri kansallisuutta ja jokainen piti kerran kesässä ohjelmallisuuden puiston tiloissa.

Suomalaisten ohjelmassa kuultiin Mrs. Kujalan laulua Sirke Erosen säestyksellä, Matti Juvosen orkesterin soittoa, Los Angelesin mieskuoron laulua ja Benjamin Bukowin laulua.

50 vuotta sitten

Syyskuun 23, 1940

Hubbardston, MA:sta kuultiin tällaisia uutisia: "Farmariyhdistyksen johtokunnan jäseniä, työläisiä ja agitatsioni- ja huvitoimikunnan jäseniä kehoitetaan saapumaan yhdistyksen haaliin tämän viikon keskiviikkoiltana kello 7:30 pohtimaan ja suunnittelemaan osuustoiminnallista juhlaa lokakuuksi, jota kuukautta osuustoimintaväki täällä Amerikassa viettää osuustoimintakautena. Tänne meillekin on saatava yksi oikein julikkajuhla osuustoiminnallisen tietoisuuden laajentamista ja syventämistä varten.

Fitchburgin uutisissa ker-

Raivaajan sivuilta poimittu

rottiin Taisto Luokkalan aloittaneen yliopisto-opintonsa. Ann Arbor, Michiganissa toimivan Michiganin yliopiston uusin oppilaan Frank Luokkalan "aikomuksena on keskittää opiskelunsa taloustieteen alueille."

Syysk. 25

"The American Weekly", 21 suuren sunnuntailehden mukana levinneen julkaisun kerrottiin tutustuttavan amerikkalaisia Suomen kansalliseen liikkeeseen Kalevalaan. "Ten Tales from The Kalevala" sarja ilmestyi kymmenenä peräkkäisenä sunnuntaina.

Kalevala-selostusten kirjoittajana oli "kuuluu amerikkalainen kirjailija, loistava kynäkäyttäjä John Erskine. Willy Pogany, kansainvälisesti tunnettu taidemaalari, on maalannut Mr. Erskinen sarjan kutakin lukua varten täysivärisen kuvan, jonka lehti julkaisee etusivullaan kirjoituksen alus-
sa", kerrottiin lukijoille.

Syysk. 26

Gardner, MA:n kirjeenvaihtaja "Yrjölä" kertoi Ash kadun suomalaisten työväentalon myydyin. Ostajina olivat Benjamin Wolanske ja Norman Hirvonen, Ben-Nor Company huonekalukaupan omistajat. Myyntihintaa ei oltu julkistet-

tu.

Fitchburgilaisen voimistelun ja urheiluseura Reippaan johtaja Voitto Lassila ilmoitti seuran aloittavan 40:n toimintavuotensa syyskuun viimeisenä päivänä. Lassila mainitsi, että "hänenä tuntui siltä, että kiinto fyysiselliseen kasvatukseen Fitchburgissa on viriämään päin, joten luokat saatavat muodostua ennätyslukuisiksi".

Syysk. 28

Warren, OH:n kirjeenvaihtaja "a" kertoi tällaisen pikkuluutisen: "Leavittsburgin tykönä joku on laittanut Wilkin kuvan, vaatteet päällä ja hattu päässä, koornipellolle variksenpelättimeksi."

Fitchburgin uutisissa kerrottiin nuoren suomalaispariskunnan tulleen yllätetyksi Saiman talolla. "Saiman talolla oli järjestetty eilisiltana häällätys. Yllätettävät olivat Vilho Laaksonen, Mr. ja Mrs. Kalle Laaksosen poika, ja Bertha Nisula, Mr. ja Mrs. Hannes Nisulan tytär, molemmat talosta 17 Omenakadun varrella, jotka hiljattain kenellekään mitään virkkamatta olivat käyneet vihillä", kirjoitettiin.

75 vuotta sitten

Syysk. 23, 1915

Fitchburgin uutisissa keho-

tettiin "kaikkia niitä suomalaisia miehiä ja naisia, jotka aikovat ruveta käymään englanninkielien iltakoulua tänä talvena, saapumaan ensi perjantaina Raivaajan talolle". Koukussa kerrottiin esitettävän opettajiksi aikovien nimet ja oppilaat saivat itse valita joukosta oman opettajansa.

Syysk. 27

Kuuluisan suomalaisen juoksijan Hannes Kolehmainen kerrottiin aikovan jäädä vakituisesti asumaan Detroit, Michiganiin.

Syysk. 28

Saiman näyttämöllä kerrottiin esitettävän ensi kertaa tosi amerikkalaista mäytelmää nimeltä "Missouri varrella". Näytelmän sanottiin kuvaavan amerikkalaista kansanelämää sangen sattuvasti ja "samalla sillä erikoisen hausalla tavalla, joka on ominaista vain 'ehta'-amerikkalaisille näytelmille".

Syysk. 29

Nimimerkki "Poortari" ehdotti Worcesterin, MA:n alueen poikamiehille yhteisen "poikain ruokatalon" perustamista. Hän kertoi tutustuneensa sellaisiin lännellä ja sanoi niissä aina annetun paremman hoidon ja ruoan olleen aivan kuin yksityiskodeissa. Hän kehotti kaikkia asiasta kiinnostuneita nuoria miehiä, "jotka ovat kyllästyneet huonoon ruokaan, saapumaan sosialistihaalille" asiasta neuvottelemaan.

Amanda Witman

ANDOVER, MA - Amanda Witman, Andover High Schoolin senior-luokkalainen, viettää 1990-91 kouluvuoden vaihto-oppilaana Sammatissa Suomessa.

Sammatti on pieni, 1,200 asukkaan kylä Etelä-Suomessa Lohjan lähistöllä. Witmanin käy lukiota Lohjalla.

Hänen isäntäperheeseen kuuluu vanhempien lisäksi 17-vuotias "sisko" ja 12-vuotias "veli".

Witman matkusti Suomeen American Field Service järjestön stipendiaattina ja vietti pari päivää C. W. Post Collegessa New Yorkissa orientoitumista varten ennen kuin jatkoi matkaansa Helsinkiin.

AFS on yksi vanhimmista vaihto-oppilasohjelmista. Andoverin alueella se on toiminut 25 vuoden ajan auttaen koululaisten ja aikuisopiskelijoiden ulkomaisten opintomatkojen rahoittamisessa.

Witman on Elizabeth ja Sanders Witmanin tytär. Hänen isovanhempansa ovat Kerttu ja Ted Witman, Salem, NH:stä.

RAIVA AJAN 85-vuotisuuden merkeissä olemme panneet alulle kampanjan tilaajajoukkomme lisäämisestä usealla sadalla. Päämääränämme on 850 UUTTA tilaajaa 85-vuotislajana! Jokainen UUDEN 12 kk. tilauksen hankkija pääsee osallistumaan vuoden lopulla pidettäviin arpajaisiin. Palkintoina on \$200, \$100 ja \$50. Arvonta taphtuu joulukuun 31, 1990. JOKA kerta kun lähetätte UUDEN tilauksen, laitamme nimenne arpapussiin, josta vedämme voittajat vuoden lopulla. Siis, ei enää lehteä kirtämään kädestä käteen ystävälle, naapurille tai sukulaiselle. Kehottakaa heitä tilaamaan lehti itselleen! Myös oma UUSI tilauksenne osallistuu arvontaan.

Raivaaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

TILAUSLOMAKE USA 12 kk. \$20.00 Ulkomaille 12 kk. \$24.00

Hankkija: _____

Osoite: _____

Tilaaja: _____

Osoite: _____

Tulevia tilaisuuksia

Fitchburgin Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 iltapäivällä Elm St. Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg. Kaikki tervetulleita!

Suomenkielen tunnit maanantai-iltaisin klo 7 - 9 syysk. 17. päivästä marrask. 19. päivään Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg. Järjestäjä Fitchburgin Kalevan Ritarit ja Naiset. Lisätietoja numerosta (508) 874-2780.

Lauantaina, syysk. 29. p:nä klo 6:00 illalla "Nostalgia Night" Maynardin Kalevaisten Majalla Fort Pond, Littleton. Smörgåsbord illallinen (\$5.00). Ohjelmassa muistellaan Maynardin Kalevaisten 75-vuotista toimintaa diakuvin ja muun ohjelman muodossa. Järjestelyistä huolehtii Maynardin Kalevan Naiset. Kaikki tervetulleita!

Fitchburgin Kalevan Ritarit ja Naiset järjestävät vuotuisen voileipäpöytänsä sunnuntaina, syysk. 30. p:nä klo 12-1:30 ip. Kalevan Huvilalla, Fort Pond, Lancaster. Kaikki tervetulleita!

Tanssit ja tanssinopetusta Saiman Puistossa sunnuntaina, syysk. 30. p:nä klo 3:00-6 ip. Revontulten sponsorimassa tilaisuudessa perehdytään skandionaaviisiin paritansseihin John Chambers & Friends ryhmän musiikin tahdissa. Kaikki mukaan!

Pannukakkuaamiainen sunnuntaina, lokak. 7. p:nä klo 7-9 aam. Elm St. Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg. Seurakunnan miehet valmistavat ja tarjoilevat aterian, mikä koostuu letuista tai amerikkalaisista pannukakuista, makkarasta, mehusta ja kahvista. Kaikki tervetulleita!

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner
79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473
874-0629 or 832-6368

IDS INTERNATIONAL DISTANCE SERVICE

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO
69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Fitchburg ja ympäristö

Kultaisen län Kerho

Presidentti Anton Nopanen avasi tervetuliaistoivotuksillaan Suomalaisen Kultaisen län Kerhon kokouksen, mikä pidettiin tiistaina, syysk. 18. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

"America" ja "Maamme laulu" laulettiin Neima Johnsonin säestäessä pianolla.

Hetken hiljaisuudella huomioitiin syysk. 13, 1990 kuollutta Esther Silvosta.

Sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti.

"Happy Birthday" laulettiin syysk. 22. p:nä syntymä-

päiväänsä viettävän Sirkka Tastulan kunniaksi.

Vieras Leena Kokk toivotettiin tervetulleeksi.

Henni Lappalainen kertoi keskustelleensa puhelimitse Floridassa olleen Vieno Rantalán kanssa. Hän oli pyytänyt välittämään terveisensä kerholaisille, kertoen kaipaavansa kokouksia.

Wäinö Berkiö avasi ohjelma-osauden ripeällä hanurimusiikillaan, minkä jälkeen Lempi Tiilikkala viihdytti lukemalla useita mielenkiintoisia kirjoituksia.

Ethel Anttonen lauloi monia kauniita sävelmiä säestäen myös itseään pianolla.

Oiva Rauma luki hupaisan runon ja Aili Aaltonen kertoi erittäin hauskoja kaskuja.

Ohjelma päättyi kasetilta kuullun kokkolalaisen Heikki Nopasen laulun merkeissä.

Kahvia monenlaisine herkuineen nautittiin lopuksi. Niistä kiitos Ethel Anttoselle, Irja Alitalolle, Henni Lappalaiselle, Elsie Desjardinsille, Mamie Lauricellalle, Neima Johnsonille ja Aili Bergille.

Tarjoilusta vastasivat Irja Alitalo, Aili Johnson, Ethel Anttonen ja Mamie Lauricella.

Toivottavasti taas tavataan ensi viikon tiistaina klo 2 iltapäivällä!

Uutispaloja

Bertha (Nisula) ja Wilho Laaksonen, 581 Ashby State Road, huomioivat 50-vuotishääpäiväänsä merkipäivän kunniaksi järjestetyn juhlan merkeissä.

Pariskunnalla on kaksi poikaa, David ja Donald, kumpikin Fitchburgissa. Heillä on myös kolme lastenlasta, Gary, Erika ja Shanni.

Ennen eläkevuosiaan Mr. Laaksonen työskenteli Kidder and Davis firman palveluksessa. Mrs. Laaksonen työtaipale taittui ensin United Cooperative Farmersin ja myöhemmin Raivaajan palveluksessa.

Lunenburgilainen Mildred Heino pistäytyi edellisviikolla toimituksessaamme Nakkilasta Suomesta vierailulle sa-

puneen Tauno Jaakolan kanssa.

Raivaajan lisäksi päivän ohjelmassa oli käynti Burbankin

sairaalan markkinoille ja mm. kahvireissu suomalaiseen kahvikojuun.

jatkuu seuraavalla sivulla

Mildred Heino (vas.) ja Tauno Jaakola.

Kirkollisia

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 aam. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh.345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaus *New Life* asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 illalla aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoillan hartautstilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, syysk. 30 p., klo 7:15 aa. luterilainen tunti radioasema WCMX 1000 am. Klo 9:00 "Heart to Heart"-tunti. Klo 9:15 sunnuntaikoulu. Klo 9:30 korkeakoululaisten Raamattuluokka. Klo 10:00 "Elders" rukous. Klo 10:30 englanninkielinen Herran ehtoollinen.

Tiistaina, lokak. 2 p., klo 7:30 ill. suomenkielinen naiskuoro kokoontuu.

Oletko muistanut uusia tilauksesi?

Kalevaisten vuotuinen SMÖRGÅSBORD

Sunnuntaina, syysk. 30, 1990
Klo 12:00 - 1:30 iltapäivällä

Kalevan Huvilalla
Fort Pond, Lancaster, MA

Aikuisilta \$6.00

Lapsilta \$2.00

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

FUEL OIL

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

UUTISPALOJA ... jatkoa edellisluvulta

Jaakola oli nyt toista kertaa Mildred ja Armas Heinon vieraana. Edellisestä matkasta oli jo vierähtänyt 15 vuotta, ja tarkoitus on kuulemma "tulla vielä toistekin oikein ajan ja autokuskin kanssa".

Armas ja Jaakola ovat serkuksia keskenään. Kanadan puolella Nova Scotiassa on myös sukulaisia, joitten luona Jaakola ehti viettää yhden viikon neliviikkoisesta matkastaan.

Saimme myös kuulla, että vieraan syntymäpäivä ajoittui matkalle, tämän kuun 16. päivään. Viime matkakin ajoittui alkusyksyksi, silloin tuli juhlistua 44-vuotispäiviä Amerikoissa. Silloin oli vaimokin mukana.

Ammatiltaan Jaakola kertoi olevansa varhaiseläketä nauttiva timpuri, kirvesmies. On kuulemma ehtinyt rakentaa itselleen kolme taloa.

Ennen eläkkeelle jäämistä Jaakola kertoi työskennelleensä myös komennuksella Neuvostoliiton puolella rakentamalla mm. hotelleja. Esimerkiksi Tallinnaan pys-

tytettyä Olympia hotellia oli rakentamassa 300 suomalaismiehen joukko. Rakennusaineet myös tuotiin Suomesta.

Varhaiseläkkeellä Jaakola on ollut kolme vuotta. "Siitä lähtien kun laki tuli voimaan," hän totesi. Hän kertoi, että se kannatti, koska eläke ei siitä kuitenkaan paljoa parane, vaikka odottaisikin viralliseen eläkeikään.

"Ja voihan siinä sivussa tehdä jotain pientä niin paljon kuin tykkää", hän lisäsi.

Kysyttäessä, onko Yhdysvallat muuttunut sitten viime matkan, Jaakola vastasi: "Ei ainakaan pahempaan päin".

Ruoka tuntui olevan halvempaa, samoin bensa ja autot. Tyttären pojille oli etsitty cowboy hattuja, mutta vielä eivät olleet mieleiset löytäneet. Tuliaskassiin on pakattu T-paitoja, liivejä ja takkeja.

"Heinoilla on mukava olla, siellä saa hyvän ruoan ja asunon," Jaakola kertoi isäntäperheestään. Sanoi, että on kuin lomalla olisi, täysihoidolla.

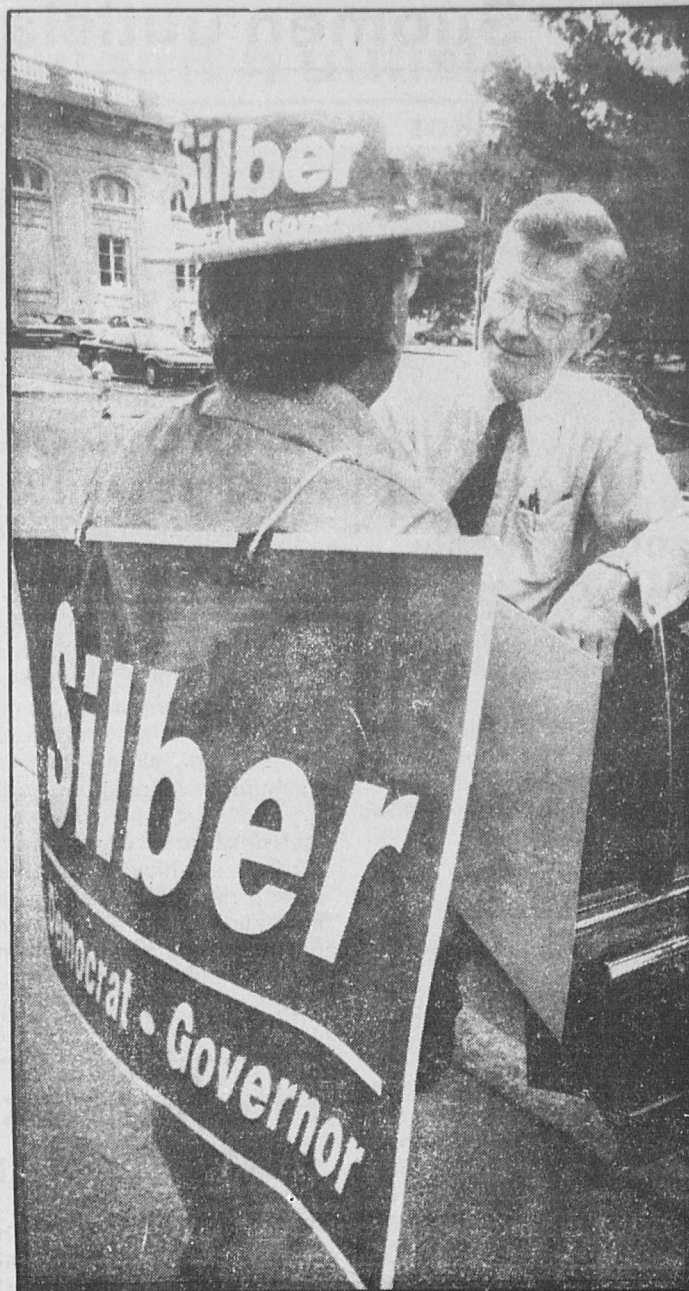
Bostonia matkalainen piti kivana kaupunkina. Siellä oli katseltu nähtävyyksiä ja kierrelty Fanueil Hall markkina- paikkaa.

Edellispäivänä Jaakola oli tutustunut alueen "kultaisiin suomalaisiin" Fitchburgin Kultaisen län Kerhossa. Sanoi unohtaneensa tokaista, että koska Bush meni Suomeen puhumaan, piti hänen tulla tänne vastapuhujaksi.

Yksin matkustaminen on joskus vaikeaa englanninkieltä taitamattomalle. Kennedyn lentokentällä oli vaikeuksia, kun koneen vaihto ei sujunutkaan suunnitelmien mukaan.

"Alun perin minun piti tulla kaverin kanssa, joka osaa englantia, mutta hän perui", Jaakola selitti. Itse on kuulemma liian laiska kieltä opettelemaan. "Ikinä ei ole liian vanha oppimaan, jos haluaa", hän jatkoi tomerasti.

Ja puhtaanakin on vieras säilynyt, kun kahdesti viikossa on saunottu Armas-isännän kanssa Lahti Tree Farmilla.

Kampanja kannatti

Fitchburgilainen Armas Kaukoranta otti demokraattisen kuvernööriehdokkaan John Silber'n kampanjan sydämenasiakseen ja työ tuotti tuloksen - Silber voitti. Kuvassa Kaukoranta (selin) tervehtimässä John Silber'iä äänestyspäivän alla.

OSUUSTALOAJATUS ... jatkoa sivulta 4

nousi kaikkiaan 27 osuustaloa 15 vuoden aikana. Suurin osa osakkaista oli suomalaisia, joukossa jokusia ruotsalaisia ja norjalaisia.

Tänäänhän sama osuuskuntalaisuus (co-op omistus) on viimeistä huutoa kautta New Yorkin.

Lindell ja Alku toisessa kerrosta ylempänä asuva Milda Häkkinen kertoi entisaikojen Finntownin kadonneen lähes kokonaan.

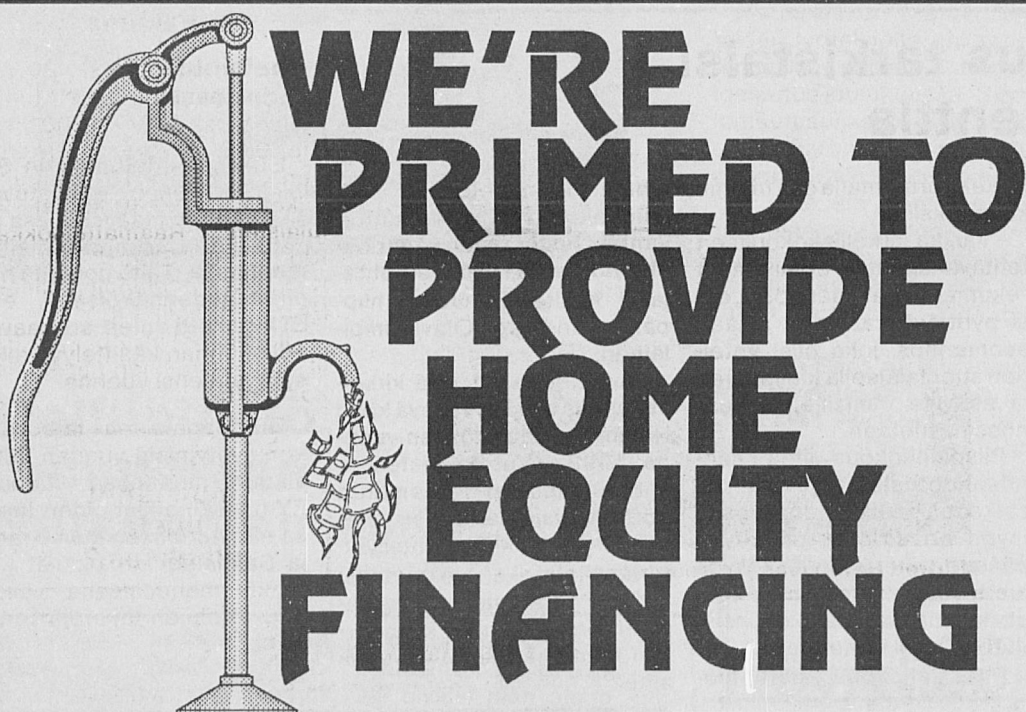
"Tätä pitäisi kutsua Chinatowniksi eikä Finntowniksi", Häkkinen kommentoi.

Ennen oli kadunkulmassa kuulemma suomalainen ruokakauppa, sekatavarakauppa ja "baakeri". Kaikki ovat lopettaneet toimintansa. Katukuvassakaan suomalaisuus ei juuri näy kuin yksittäisissä, yleensä iäkkäimmissä henkilöissä.

Mainen tulevia

Torstaina, syysk. 27. p:nä klo 7:00 ill. näytelmä "Immigrants" esitetään toistamiseen South Parish Grange Hallissa, Maple St., South Paris.

Lauantaina, lokak. 20. p:nä klo 7:30 ill. syksyn pukutanssiaiset West Paris Grange Hallissa. Papu Reinholm ja Mike Washburn huolehtivat musiikista.

Prime +0% A.P.R.

For The First 6 Months.

Prime +1.5% A.P.R.

Thereafter

If you need to pump some money into your wallet, for whatever reason, consider Home Equity financing from Workers' Credit Union.

For the first six months, the interest rate is adjusted to the Prime Rate published in the Wall Street Journal on our last business day of the month. (The current Prime Rate and A.P.R. is 10%.) After the first six months, the rate is set monthly at 1.5% over the Prime Rate. (The current A.P.R. would be 11.5%.) Your A.P.R. cannot increase more than 6.00 percentage points over the term of

the plan. However, under no circumstances will your A.P.R. go below 8.0% per annum at any time during the plan. There are no annual fees. If we request an appraisal, there will be a maximum fee of \$175. If there is no first mortgage on the property, there will be a legal fee of \$300. You should consult a tax advisor regarding the deductibility of interest on your home equity line of credit.

In Touch with You SM

WCU
WORKERS' CREDIT UNION

815 Main Street, Fitchburg 345-1021 • 40 Fairmount Street, Fitchburg 343-5810
313 Pleasant Street, Gardner 632-9200 • 12 N. Main Street, Orange 544-2188

ALICE & EUGENE HEIKKILA

TERVETULOA YSTÄVÄT

LUNENBURG
FORD • ISUZU

Rte.2A, Lunenburg 345-1011

**NORTH
END** SUBARU • MAZDA

Rte.2A, Lunenburg 582-4911

HEIKKILA COUNTRY DEALERSHIPS

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Uudet kolikot marraskuussa

Uudet 10 ja 50 pennin kolikot tulevat käyttöön marraskuussa. Uuden 10-pennisen kuvituksena on kielo ja 50-pennisessä karhu.

Kun uudet kolikot tulevat käyttöön, poistuvat 5 ja 20 pennin kolikot. Niitä ei tehdä lokakuun jälkeen lisää.

Vehkoselle motorcrossin MM-hopeaa

Pekka Vehkonen sai motorcrossin 250-kuutioisten MM-sarjassa hopeaa. Maailmanmestaruuden voitti jo aiemmin asemansa varmistanut Italian Alessandro Puzar.

MM-hopea oli Vehkoselle jo neljäs perättäinen.

Melonnan pohjoismainen mestaruus Suomeen

Olli ja Mikko Kolehmainen ottivat Suomen ainoan mestaruuden melonnan pohjoismaisissa mestaruuskilpailuissa Ruotsissa.

Kolehmaiset voittivat kakikaksikon 500 metriä

Albaanipakolaisia Pohjois-Norjan kautta Suomeen

Suomen poliisi on pidättänyt kymmeniä albaanipakolaisia, jotka ovat tulleet Suomeen Pohjois-Norjan pienten rajanylityspaikkojen kautta.

Pakolaiset ovat liikkuneet varastetuilla autoilla eri puolilla Suomea.

Tällä hetkellä he ovat pakolaiskeskuksissa mm. Helsingissä, Turussa ja Mikkilissä.

SUOMALAISILLA ... jatkoa etusivulta

takuukeskus on taannut suomalaisyritysten vientihankkeita Irakiin yli 600 miljoonan markan arvosta. Mikäli Irakista ei saada perittyä peniäkään, Valtiontakuukeskukselle on luvassa liki saman suuruiset tappiot kuin mitä se sai Wärtsilä-Marinen konkurssista.

Kuwaitissa 30 miljoonaa

Kuwaitin saatavia Timonen pitää Irakin rinnalla täysin mitättöminä.

"Noin 30 miljoonaa markkaa. Se on lähinnä rakennusurakoita.

Timosen mukaan Valtiontakuukeskuksen mahdollisuudet toimia nykyisessä tilanteessa ovat äärimmäisen rajoitetut.

Valtiontakuukeskus takaa yritysten kokonaissaatavista 85 - 90 prosenttia, ja yritysten omaa riskip on näin ollen 10 -

Salolainen povaa viivästymistä ETA - neuvottelujen loppu ensi vuoteen

Ulkomaankauppaministeri **Pertti Salolainen** (kok) uskoo, ettei Euroopan talousaluetta ETAA koskevia neuvotteluja saada päätökseen tämän vuoden loppuun mennessä kuten on suunniteltu.

- Kaikista keskeisistä poliittisista ratkaisuista pitäisi kuitenkin saada päätös viimeistään joulukuussa, hän sanoo.

Salolainen varoitteli äskettäin puolueensa eduskuntaryhmää liiasta ETA-optimismista. Ulkomaankauppaministeri kehotti ryhmää varautumaan jopa siihen, ettei eduskunnan valiokuntien asettamista varaumista toteudu juuri mikään. EY on tietävästi ottanut edellisviikolla alkaneissa neuvotteluissa varsin kovan linjan, joka ei salli isompia poikkeamia yleiseen linjaan.

Ruotsissa juuri vierailulla

ollut Euroopan yhteisön (EY) varapuheenjohtaja Frans Andriessen arvioi, ettei ETA-neuvotteluista selvitä suunnitellussa aikataulussa eli tämän vuoden loppuun mennessä. Myös Ruotsin ulkomaankauppaministeri Anita Gradin korosti neuvotteluja vaivaavan aikapulan.

Läpimurtoon joulukuussa?

Aikataulun viivästymisen

Piispainkokous tarkistaisi Uutta testamenttia

Uuden testamentin käännösehdotusta viimeistelemällä saadaan kirkolle hyvä virallinen suomenno, toteaa piispainkokous kirkolliskokoukselle antamassaan lausunnossa. Tarkistettavaksi esitetyt kohdat ovat etenkin Paavalin kirjeissä.

Piispat kokoontuivat Tampereella äskettäin arkkipiispa John Wikströmin johdolla.

Lausunnon mukaan käännös vaikuttaa syvällisesti sekä kirkon itseymmärrykseen että koko kansalliseen kulttuuriin. Käännöksen lähtökohdaksi on asetettava alkuteksti, eikä käännöksen arvo

ratkea vertaamalla sitä muihin käännöksiin.

- Vaikka kirkolliskokouksen tehtäväksiäntö ei edellyttänyt "ekumeenista" käännöstä, olisi pyrittävä saamaan aikaan suomenno, joka olisi yhteinen suomalaisella kielialueella asuville ihmisille, lausunnossa sanotaan.

Piispainkokous pitää käännösehdotusta sujuvana ja selkeänä yleiskielenä, jossa myös eri kirjojen oma tyyli pääsee oikeuksiinsa. Myös luettavuutta parantavaa välitsikointia pidetään kokonaistena onnistuneena.

Piispainkokous asetti työ-

Ulkomaankauppaministeri on kehottanut varautumaan siihen, ettei ETA-varausta toteudu juuri mitään.

syynä Andriessenin piti useita vaikeita poliittisia ratkaisuja, jotka osapuolten, EY- ja Eftamaiden, on tehtävä ennen sopimuksen syntymistä.

- Joulukuuhun mennessä,

joloin EY:n ja Eftan ministerit kokoontuvat, poliittinen läpimurto näyttää mahdolliselta. Silloin pitäisi olla mahdollisuus vahvan poliittisen tahdon ilmaisuun Salolainen sanoi.

Vaaleihin mennessä?

ETA-neuvottelupaketin Salolainen uskoo valmistuvan ensi vuoden maaliskuussa pidettäviin eduskuntavaaleihin mennessä. Tältä pohjalta hän pitää todennäköisenä, että ETA-paketti tulee seuraavan eduskunnan käsittelyyn alkusyksystä ensi vuonna.

Eurooppalaisen talousalueen syntymistä vuoden 1993 alkuun mennessä yhdessä EY:n sisämarkkinoiden kanssa niin Andriessenin kuin Gradin ja Salolainenkin pitävät kuitenkin mahdollisena, vaikka neuvottelujen takaraja venyisikin.

15 prosenttia.

Enimmäkseen käteiskauppaa

Timosen mukaan Irakia ei ole Valtiontakuukeskuksessa luokiteltu poliittisista tai taloudellisia riskejä omaavaksi alueeksi, sillä tähänastinen kauppa on ollut pääasiassa käteiskauppaa.

"Kauppoja tehdään joko käteispohjalta tai luottokaupoina. Yleensä nämä Lähdän maat ovat maksaneet käteisellä työn edistymisen mukaan."

Timonen korostaa, että Suomi menettää 600 miljoonaa markkaa vain ja ainoastaan kaikkien pahimmassa tilanteessa.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

Budjetista lisärahaa

"Viime kädessä valtio vastaa meidän sitoumuksistamme. Meillä on oma vientitakuurahasto, joihin takuista peritään tietty maksu ja näistä maksuista kertyvästä rahastosta maksetaan korvauksia. Mutta jos tuollainen yllättävä, niin kuin tässä tapauksessa poliittinen riski toteutuisi, rahastossa olevat rahat eivät riittäisi, vaan valtion budjetista pitäisi siirtää meille lisää rahaa", Timonen selittää.

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O.Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjä halutaan

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK \$575 - LOS ANGELES \$725
TORONTO \$725

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -

* ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD *

For reservations contact:

TRAVEL SERVICE

425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017

New address, same location

Telephones:
212-832-8989 or 800-677-6454
Puhumme suomea

Suomen uutisia

Suomen uutisia

"Syövälle pitäisi antaa joku parempi nimi"

Kalevi Sorsa toivoo täynnä

- Tässä ollaan toivoo täynnä, eduskunnan puhemies Kalevi Sorsa (sd) sanoo. Paksunsuolen syövän leikkauksesta toipuva Sorsa pääsi kotihoitoon tämän kuun 8. p:nä.

Sorsa kertoo lähteneensä vajaan kaksi viikkoa tutkimuksiin mentyään "kokonaan umpeen".

- Tuli hyvin ikävä olo ja mikään ei tuntunut liikkuvan vatsassani, Sorsa muistelee Iltä-Sanomissa.

Koskaan aikaisemmin Sorsa ei ole potanut minkäänlaisia vaivoja.

- Kun ensin lähtee siitä, että tämä on jotain viatonta, henkisesti sairauden paljastuminen syöväksi on uutinen. Jo-

tenkin syöpä-sanalla on vähän paha kaiku. Sille pitäisi antaa joku parempi nimi, Sorsa pohtii.

Hän kiittelee siitä, että hänelle heti kerrottiin sen olevan syöpää.

- Siihen oli sitten aikaa asettua, ajatella ja sopeutua sekä kehittää kuvaa elämästään.

Ei etäispesäkkeitä

- En osaa sanoa, mitä kaikkea sitä siinä pohtii. Ne ovat osittain niin henkilökohtaisia ajatuksia. Tietysti sitä miettii, miten tästä eteenpäin. Tulen siihen tulokseen, että jatkan niin kuin olin ajatellut tehdä.

Sorsalle on kerrottu, että

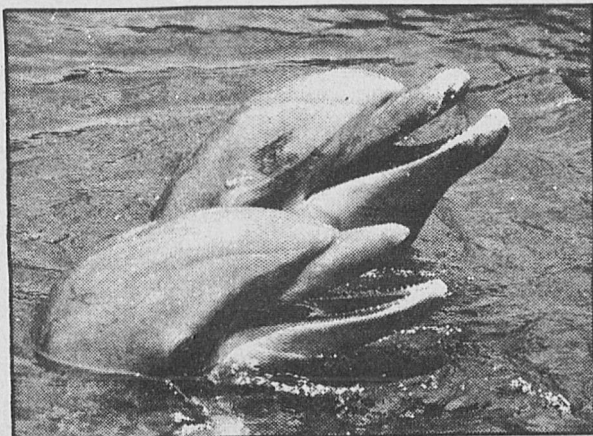
"Käyn auttamassa eduskunnassa varapuhemiehiä, jos voimia riittää", Kalevi Sorsa lupaa.

etäispesäkkeitä ei ole löytynyt.

Diakonissalaitoksen sairaalassa.

- Tässä ollaan toivoo täynnä, Sorsa huikkaa viitaten toipumiseensa ja siihen, että jälkikomplikaatioitaakaan ei tullut.

- Käynneillä ja muistamisella on huomattava merkitys ihmiselle. Käykää hyvät ihmiset katsomassa sairaalassa ja laitoksissa ystäviä ja sukulaisia, Sorsa kehottaa.

Terve delfiinityttö tuo lohtua Särkänniemen viime aikojen synkkiin uutisiin. Kuvan Joona (vas.) kuoli äkillisesti ja Nikin poikanen syntyi kuolleena.

Delfiinityttö Tampereen Särkänniemeen

Tampereen Särkänniemen delfinaarion kolmas odotus päättyi toistaiseksi onnellisesti. 11-vuotias Näsi synnytti tämän kuun puolivälissä terveän tyttödelfiinin.

Viime aikoina delfinaariosa on muutoin eletty synkkää aikaa. Veeran poikanen kuoli ja Nikin poikanen syntyi kuolleena. Urostdelfiini Joona kuoli äskettäin äkillisesti.

"Näsin synnytys sujui nor-

maalisti ja kesti noin puolitoista tuntia. Poikanen oli alusta saakka reipas ja voimakas ja äiti oivalsi pian oman tehtävänsä", feldinaariosta kerrottiin.

Särkänniemessä seurataan nyt jännityksellä pikkudelfiinin vointia..

"Tällä hetkellä sekä pieni delfiinityttö että äiti voivat hyvin", delfinaariosta todettiin.

Helsingille YK:n ympäristöpalkinto

Helsingin kaupunki on ottanut vastaan YK:n ympäristöohjelman UNEP:n tunnustuspalkinnon Helsingin kaupungin ympäristösuojelutyöstä.

Palkinnon vastaanotti kaupungin ympäristöpäällikkö Camilla von Bonsdorff.

Tunnustuspalkinto myönnettiin myös kahdeksalle muulle kaupungille. Helsingille se tuli tunnustuksena energian tuotantotavasta.

Uusi painos Karjalan kannaksen kartoista

Karjalan kannaksen sotaa edeltäneistä tiekartoista tehdään näköispainos. Kartta-keskus ja Neuvostoliiton kartoista vastaava viranomais Sojuzkarta saavat painoksen mahdollisesti myyntiin syyskuussa.

Uudestaan painettavat kartat ovat yksityiskohtaisempia kuin tähän asti saatavilla olleet. Vesistöt, vanha pitäjajaoitus, tieverkosto, rautatiet jopa pienet talot ja kylät on merkitty karttaan.

Lomautus uhkaa 800:aa Metsä-Serlan työntekijää

Metsä-Serlan Mäntän tehtaiden työntekijöitä uhkaa pahimmillaan jopa 800 hengen lomautus joulukuussa. Syynä lomautusuhkaan ovat yhtiön sellu-, tiivispaperi- ja pehmopaperitehtaiden vientivaikutet. Etenkin vienti Neuvostoliittoon on kangerrellut.

Metsä-Serlan palveluksessa on Mäntän kolmella tehtaalla yhteensä 1,200 henkilöä.

Metsä-Serla on ilmoittanut, että lomautuksen pituus olisi vähintään kaksi viikkoa ja se ajoittuisi joulukuulle. Pääluottamusmies Eero Nokelainen pelkää, että lomautus saattaa jatkua vielä ensi vuoden puolelle, ellei vientitilanne oleellisesti parane.

Hemmoteltuna

Sairaalassa hän kertoo tunteensa itsensä koko ajan hemmotelluksi. Häntä "keljutti suunnattomasti" kun ei päässyt Sosialistisen Internationalin aseidenriisuntakonferenssiin Tampereelle viime viikolla. Häntä kuitenkin erityisesti ilahdutti, että Si:n puheenjohtaja Willy Brandt käväisi katsomassa potilasta

Höyryhepat eläkkeelle Englantiin Englantilaismies osti 14 suomalaisveturia

Lontoolainen puutavarayhtiön omistaja Nigel Sill seisoo haalareissaan Lievestuoreen asevarikon ratapihalla ja epäilee hymyssä suin, että hänestä on ehkä tullut "maailman suurin yksityinen veturinomistaja". Mies kertoo omistavansa 14 suomalaista ja yhden venäläisen höyryveturin. Kuusi hänen vetureistaan on maannut muutaman vuosikymmenen suomalaisten kriisivarana Lievestuoreella, missä Sill panee vehkeitä kuljetuskuntoon kumppaneiden kanssa.

Koko 14 veturin armada on tarkoitus koota kolmelta varikolta Jyväskylään ja vetää 240-metrinen letkana Helsinkiin.

Sill ja kumppanit sanovat, että he haluavat ennen kaikkea pelastaa veturit romutuksesta. Ilman heitä ne olisivat joutuneet paloiteltaviksi, kun Suomi kerran on päättänyt karsia höyryveturejaan.

Nils Sigelin ostamat veturit

ovat heikossa kunnossa. Kahdeksaan vuoteen nille ei ole tehty paljon huoltoa, muistelee vetureita aikoinaan paketoitunut Raimo Julkunen. Maalit varisevat kuin syyslehdet, ruoste rehottaa, mutta sisuskaluiltaan tavara on vielä kunnossa.

Englannissa Ukko-Pekari, Ristot, Kanat ja Pikku-Jumbot on tarkoitus entistää alkupeiräiseen asuunsa. Vetureista ei haluta vain museoesineitä tai muistomerkkejä, vaan ne halutaan myös liikkumaan. Cornwalliin on tarkoitus rakentaa kaksi mailia rataa, jolla kuljettaa turisteja.

Suomi on englantilaisen höyryharrastajan paratiisi halpoine, lähes toimintakuntoisina vetureineen. Englannissa varastot on kaluttu loppuun, ja niukka tarjonta on nostanut hinnat pilviin: veturin kunnostus voi maksaa 1,4 miljoonaa markkaa (runsas \$300,000).

Suomalaisten höyryhepojen myyjä Valtionrautatiet ja ostaja Sill kieltäytyvät molemmat paljastamasta kauppohen hintaa. Myyjän mukaan kauppa perustuu romurautadan hintaan, johon on lisätty mukana tulevien keräilyesineiden arvo. Lyhyt, kellot, numerot ja valmistuskilvet voivat Suomesakin maksaa jopa tuhansia markkoja.

Sill ei halua puhua hinnoista, koska pelkää muidenkin englantilaisherääjien rynnävän apajille.

Suomessa veturivanhuksen kohtalona on yleensä joko romutus, eläkepäivät Haapamäen veturipuistossa tai päätyminen ulkomaisen ostajan hoiviin. Yksityisille suomalaisille vetureita ei myydä. VR pelkää saavansa syyt niskoilleen, jos ostajan into ei riitä ja veturi jää takapihalle rapistumaan.

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI
PUOLILTA

USA ja EY poliittiseen yhteistyöhön

Yhdysvallat ja Euroopan yhteisö EY allekirjoittavat poliittista yhteistyötä koskevan sopimuksen 12. marraskuuta.

Ulkoministeri James Baker sopi ajankohdasta tavatessaan Italian pääministeri Giulio Andreotin viime viikon lauantaina.

Uusi huippukokous vielä tänä vuonna

Neuvostoliiton presidentti Mihail Gorbatsšov sanoi viikko sitten, että ennen vuoden loppua todennäköisesti pidetään vielä toinen suurvaltojen huippukokous.

Sekä Yhdysvallat että Neuvostoliitto ovat ehdottaneet, että viime kesäkuussa Washingtonissa käytyjen neuvottelujen jatkoksi voitaisiin pitää huippukokous vuoden loppuun mennessä. Esillä olisivat lähinnä aseidenriisuntakysymykset.

Moskova on ehdottanut, että huippukokous pidettäisiin sen jälkeen kun 35 maan johtajat ovat kokoontuneet marraskuussa Pariisiin Euroopan turvallisuutta ja yhteistyötä käsittelevään kokoukseen.

Konekaappari sai Ruotsissa neljä vuotta vankeutta

Sollentunan käräjäoikeus tuomitsi kaksi viikkoa sitten 19-vuotiaan neuvostoliittolaisen lentokonekaapparin Mihail Mokretsovin neljäksi vuodeksi vankeuteen. Oikeus päätti myös, ettei häntä karkoteta maasta rangaistuksen soveltamisen jälkeen, kuten syyttäjä oli vaatinut.

Mokretsov oli yksi kolmesta neuvostoliittolaisesta, jotka kesällä kaappasivat kukin erikseen kotimaan lennolla olleen neuvostokoneen ja määräsivät kapteenin lentämään Tukholmaan. Hän oli heistä ainoa, jota ei luovutettu takaisin Neuvostoliittoon.

Ruotsalaislehdet seuraavat parhaillaan tarkasti yhden palautetun kaapparin oikeudenkäyntiä Neuvostoliitossa.

Moskovaan kaupallinen radio

Neuvostoliitto on saanut kaupallisen radioseman, joka ensimmäistä kertaa tarjoaa vaihtoehton suurelle valtiolliselle radioyhtiölle Gostele-radiolle. Hiljattain toimintansa aloittanut Eko Moskova kilpailee kuuntelijoista Gostele-radion kanssa toistaiseksi vain Moskovan alueella.

Uuden radioaseman synnystä vastaavat pääkaupungin uudistusmielinen johto, Radioniminen yhdistys, Moskovan yliopiston tiedotusalan tiedekunta ja viikkolehti Ogonjok.

Eko Moskova lähettää aluksi ohjelmaa pari tuntia joka ilta. Lähetysaikaa lisätään lokakuussa sikäli kuin tekniset mahdollisuudet antavat myöten.

Radioasema aikoo rahoittaa toimintaansa mainoksilla ja neuvottelee parhaillaan yhteistyöstä saksalaisten, amerikkalaisten ja italialaisten yritysten kanssa.

Walesa ilmoittautui presidenttikilpaan

Solidaarisuus-liikkeen johtaja **Lech Walesa** on ilmoittanut asettuvansa ehdokkaaksi Puolan seuraavissa presidentinvaaleissa.

Walesa on tämän vuoden aikana useaan otteeseen vihjannut halustaan ryhtyä presidentti **Wojciech Jaruzelskin** seuraajaksi. Yhtä usein hän on myös kieltänyt varmoina pidetyt aiheet.

Walesa ajoitti ilmoituksensa siten, että hän ehti pää-

ministeri **Tadeusz Mazowiec**kin edelle. Solidaarisuus-liikkeen vasemmisto on sen älymystö-jäsenten johdolla järjestäytynyt Mazowieckia tukemaksi ryhmäksi.

Mazowieckin työtoverit saivat, ettei pääministeri ole vielä päättänyt omasta ehdokkuudestaan. Mazowieckin uskotaan kuitenkin lähtevän tavoittelemaan virkaa etenkin kun hän johtaa presidenttigalluissa.

"Jos asetun ehdokkaaksi,

Vaikka mielipidemittaukset eivät lupaa Lech Walesalle voittoa suorassa kansanvaalissa, ilmoitti tämä äskettäin olevansa niin halutessaan melko varmasti Puolan seuraava presidentti.

voitan varmasti", Walesa kuitenkin sanoi Gdanskissa viime viikolla ja arvio Mazowieckin pystyvän viemään korkeintaan 35 prosenttia äänistä.

Mazowieckin kannattajat haluavat Puolan presidentiksi rauhallisen ja harkitsevaisen miehen kärsimättömäksi käyneen Walesan sijasta. Myös Mazowiecki oli alusta mukana Solidaarisuuden taistelussa yhtenä älymystöön kuuluneista Walesan avustajista. Nyt nämä ovat asettuneet Walesaa vastaan.

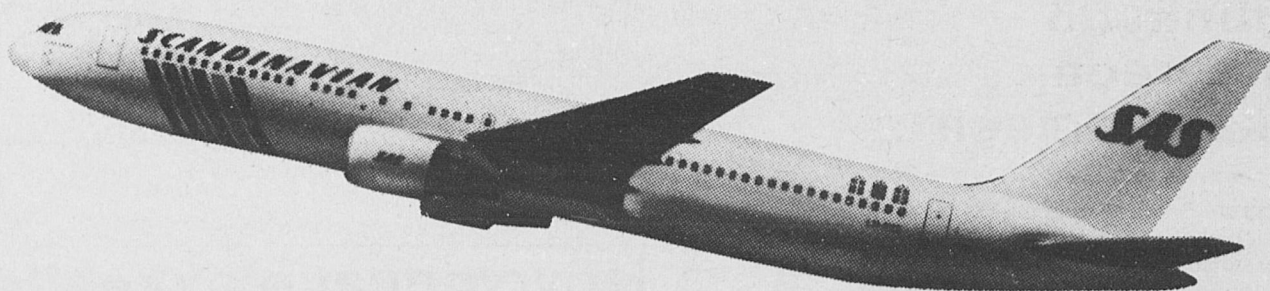
Bolivian intiaanit metsämarssilla

Yli 20 intiaaniheimoa vaatii Bolivian hallitusta lopettamaan metsänhakkuut intiaanien vanhoilla asuma-alueilla sademetsässä. Kuutisensataa intiaania aloitti elokuun puolivälissä 400 mailin pituisen vastalausemarssin metsänsä puolesta. Intiaanit ovat nyt 60 mailin päässä Bolivian pääkaupungista La Pazista.

Intiaanit vastustavat metsänhakkuuta, koska he menet-

tävät riistamaansa, joet saastuvat ja intiaanit itse joutuvat asumaan entistä pienemmillä alueilla viidakossa.

Bolivian sosialidemokraattinen presidentti Jaime Paz Zamora matkusti viime viikolla tapaamaan intiaaneja. Tavattuaan intiaanien johtajat Paz Zamora vakuutti lehdistölle, että Bolivian hallitus on samaa mieltä intiaanien kanssa.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES